

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
Minden következőnél 16 fillér.

/ Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egykori
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 302.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevély-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, november 22.

Mal számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A mézeshetek alatt.
- Supllo leleplez.
- Szerb katonák merénylete.
- A nádasflusztörvény.
- Rendkívüli meggyűlés az új orvostörvény miatt.
- Befellegzett a városi villamtelepnek.
- Tizsa István vadászkalandja.
- A városatyaválasztások.
- Személyeskedés hivatalos aktákban.
- Aki a fogházba vágyik.
- Kihelyezik az állatvásártért.
- Drága huszfilléres.
- Letartóztatott aradi kereskedő.
- Összetűzés György herceg és belgrádi követünk között.
- Térce: A Celky városa. Irta: Faragó Rezső. — Pákról. Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

A mézeshetek alatt.

Arad, november 21.

A lucsoznak, a mivé az első hó olvad az aszfalton, az idén egész különös jelentősége van. Boldogan nézzük, ahogy az autobuszok gummitalpa végigfröcscent benne és azt mondjuk: hát mégse. A hóval elolvad még egy a baljóslatok közül, amelyeket az automobil-omnibuszokhoz fűztek. Azt mondták: a nyarat még elbirja a benzines, de majd a hóba belébetegszik. Most pedig örömmel halljuk: a pesti gyorsvonatot egy órával megkéslelteti a novemberi hó, de az autobusz betartja a menetrendet. És ez kövéríti a büszkeséget, amelyet az idegenek táplálnak, a mialatt így bókólnak: „Mese, hogy mi csoda pompás közlekedésük van maguknak!”

Ennyi mámorban könnyen fog lelkese-
dést az ötlet, amelyet a tanács dob a vá-
ros elé: „új autobuszokat, több autobuszt,
sok autobuszt!” Az utcák, rendre, úgy
reklamálják maguknak az autobuszt, amint
azelőtt a fásítást, az aszfaltot. Az üzem-
igazgató pedig nehéz számadásokat cipel
a városatyák elé az autobuszok jövedel-
méről. Hiszen ez briliáns üzlet, amellet,
hogy henegegni lehet vele!

Petőfi Sándor is lelkesedett, amikor
az első sinenjárókat látta: „Száz vasutat,
ezeret!” Csakhogy Petőfi lelkesedése óva-
tosabb és okosabb volt. Mert akkor a
Stephenson György találmánya egész Kö-
zépeurópában bevált, hibátlanul és bajok,
veszedelmek nélkül működött. Ha a vas-
utakat Magyarországon fűtötték volna be
először gőzzel, talán Petőfi is várt volna
az ezer vasutal. Különösen, ha az ezer
vasut árnyékában ugyanannyi százezer
forintnak bekövetkezhető veszedelme feke-
téllett volna.

Nálunk azonban már most hantolnak:
száz autobuszt, vagy legalább is — tizen-
ötöt. A városházán szállóigéket csinálnak:
az autobusz lehet sok, lehet kevés, de
sohase elég. Sőt terjed a demokrata gon-
dolkodás is: „nem járja, hogy csak a ki-
váltóságosak, a főtéren élők élvezzék az
autobuszt, akiknek amugy is részük van
minden földi jóban; autobuszt a mellék-
utcáknak, a külfészeknek is!”

Legfőbb ideje, hogy ebbe a könnyen
fokozható hevülésbe egy kevés józanságot
csöppentsünk. Nem, egyáltalán nem kelle-

nek új autobuszok; nem, egyáltalán nem
szabad új kocsikat rendelni.

Az a tapasztalat, amelyet eddig sze-
reztünk az autobuszokkal, sokkal kisebb,
hogysem arra új beruházásokat szabadna
tenni. A legnagyobb ostobaságot követné
el az a kereskedő, aki az első hetek si-
kere után mindjárt kibővítené az üzletét,
kétszerezné az áruit és a személyzetét.
És a házasságot szabad-e a mézeshetek
után megítélni? Szabad hinni, hogy a csó-
kos idő örökké fog tartani, hogy azt so-
hase fogják a gondok, a bajok, a gyöt-
relmek főiváltani?

Az autobuszok még egyáltalán nem
mentek át a próbakövön. Igen komoly
szakemberek, érdekltség és elfogultság nél-
kül valók, párisi és berlini tapasztalatok
után mondják, hogy az autobuszok szerke-
zete a három-négy évnél hosszabb időt
nem bírja meg. A mi számításainkban pe-
dig tizenöt esztendőre van számítva a tar-
tosság és a vételár törlesztése. Mi lesz,
ha ez a föltevés ép olyan csalódást hoz,
mint a mérnöki hivatal által csinált vilá-
gítási naptár, amely előre megszabja, hogy
mikor lesz holdas este az esztendőben s
mikor fogják felhők borítani az eget? Ha
három-négy év múlva az autobuszok ki-
fáradnak előttünk még tizenkét esztendő
adóssága áll?

A város polgármestere a legutóbbi
közgyűlések egyikén lendülettel teli beszé-
det tartott az autobuszokról. E mondta,
hogy az autobusz a város vállalata s e
miatt a város minden polgárának szere-
tettel kell azíránt viseltetni. Mindenki-

A Csiky városa.

A kölcsey-egyesület Csiky-ünnepére Irta: Faragó Rezső,

Messziről nézve, azt hiszem, az én vállal-
kozásom olyan fejmosás-félének látszhatott.
Félek, hogy már száz lépésről elárulta a szán-
dékot: a hálátlan utókornak ráncbaszedését,
a miért az elhunyt nagyok emlékét nem becsüli
meg. Pedig minden inkább jár az eszemben,
minthogy Arad fejét megmossam. Hatvanezer
ember fejének egy kicsit sok szappan kellene;
s ami itt a szappant jelentené: az erkölcsi fen-
sőbbég, — annak én nagyon híjával vagyok.
A hölgyek, az irodalomra szomjas hölgyek fej-
jét pedig megóvják az ilyen szándéktól azok a
posztó-óriások, amelyeket a kalap szerény el-
nevezése alatt viselnek.

S ha máskor bá lehetne ugratni az ilyen
pirongató beszédbe: most különös okom van
rá, hogy ne tegyen. A Kölcsey-egyesületet ugyis
sokat vádolják azzal, hogy tulságosan és taná-
rosan komoly. Egy ilyen szomorú kifakadás
megint úgy festene maintha a tanár ur hár-
mast adna a publikumnak az irodalomtörténet-
ből — különös tekintettel a Csiky Gergely ko-
rára. Nem, a noteszt ezuttal nem vesszük
elő, s nem komolykodunk. Az igazi írók a
nagy írók, a pesti írók megtehetik, hogy ko-
molysággal fásasztják a közönségüket. A publiku-
mot az is untatja, de legalább imponál neki.
Nekünk, a vidéki íróknak körülbelül ilyen uta-
sítást ad a hallgató: „fecsejjen, drágám, néhány

élcet valami körül s mi igyekezni fogunk min-
den erőnkkel azon nevetni.”

És mért is tennék szemrehányásokat! Igaz,
hogy Aradon nincs Csiky-kultusz, nincs emléke
az író nagyságának, azonban, parasztosan szólva,
Csiky Gergely értéke nincs is kiéhezve a mi
kegyeletünkre. Az aradi hordár, vagy utcagyere-
k nem tudja megmondani, hogy valamelyik
régii polgármesterről nevezték-e el a Csiky Ger-
gely-utcát, vagy pedig egy öreg urról, aki száz-
ezer forintot adott a siketnémáknak. De kisebb
lesz-e Csiky Gergely ezzel? Veszítenek-e az ő
drámái erejükből, ha az A. bérlők meginterpel-
lálják Gondát, amiért *A vasember-t* kapják
és nem a *Varázshernyő-t*, ötvenkettedszer?
És az a szobor, amelyik hiányzik, azt jelenti-e,
hogy az ő dicsősége még nem fényesedett ki
elégé a bronzhoz, vagy pedig azt, hogy a mi
szemeink rövidlátók és nem látják meg? A
költő szelleme ki is kérhetné azt a tolakodást,
ha az ő részére egy kis kultuszt akarnék vi-
geckedni, — különösen azoktól, akiknél annak
önként kellene fakadnia.

Nekem csak eszembe jutott ez a cím: *A
Csiky városa*. És ezen elindulva, arra akarok,
a szíves segítésükkel, kijutni: megilleti-e ez a
jelző Aradot?

Hogy ki mondhat valamely várost magáé-
nak, arra nézve nincsenek se írott, se íratlan
törvények. A polgármester, aki egy vicinális
XIV. Lajos önéretével mondhatja: A város én
vagyok, — a legtöbb joggal beszélhet így: „*Az
én városom*”. Azután magáénak mondhatja a

várost minden lakója, polgára — s e réven
Csiky Gergely, aki diszpolgára is volt e város-
nak. De diszpolgára Aradnak például a derék
Thaly Kálmán, sőt Dániel Ernő báró, s ő
utánuk mégse mondható: A Thaly városa, a
Dániel városa.

És mégis a Csiky városa Arad. Nem szü-
letett itt, hanem Pankotán, s ezt a dicsőséget
a pankotaiak bizonyára egy kulturpalotáért se
adnák ide. Ha életének különböző szakait néz-
zük: vitás lehet, hogy a diákevek a jelentő-
sebbek-e, amelyek Aradon peregték le, vagy a
papi pálya esztendői, a férfiuvá érés, a tehet-
ség kifejlődésének, a nagy akarásnak, az első
sikereknek időszaka, amelynek Temesvár volt
a mezője? De azért Csiky nem Pankotáé és
nem Temesváré. De Budapesté sem, a hol
írói működése kibontakozott és érvényesült,
a hol színműveit a leg-ivottabb színpad tárta
a közönség elé. A tehetségek fejlődésénél a
vidék a föld, a főváros meg a nap. A földben szü-
letik a fa, a földtől kapja az erőt, az anyagot,
a nap magához csalja, tüzei, növésekre serkenti,
— de el lehet-e mondani, hogy a nagyságához,
a gyümölcséhez több köze van a napnak, mint
a földnek? S a hogy a növények, amikor el-
végezték a hivatásukat, anyagukkal újra a földé
lesznek, úgy adódik vissza az írók nagysága,
életragyogása után annak a földdarabnak, mely-
ből kinőttek.

A zúzos novemberi estén, a mikor egy
kedves, meghitt teázást, — ott volt Jászai Mari,
s a Nemzeti több művésznője — Csiky Gergely

(Az interpellációk.)

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter egy horvát interpellációra válaszolva kijelenti, hogy a honvéd parancsnokságoknak a miniszter adta azt a rendeletet, hogy a horvát helységek magyar névvel is használhatják. A választ a Ház tudomásul veszi.

Wekerle Sándor miniszterelnök Mezőfi Vilmosnak a lakásussorára vonatkozó interpellációjára válaszol. Hivatkozik a kormány idevágó akciójára, mely kiterjed a vidékre is. A belügyminiszter Budapest példájára a városokat is sorkenti munkásházák építésére. A lakásussorát hivatalból fildőszendő bűncselekménynek minősíteni bírja, de az új uszatóörvény kiterjed a rákússorára is.

Mezőfi válasza után a Ház a miniszterelnök választ tudomásul veszi.

Wekerle ezután válaszol Hoffmann Ottónak a Rákóczi-album körül ügynöki visszaélések miatt tett régebbi interpellációjára. A visszaélésekről nem tud, ha ilyen történt, meg fogja torolni.

A választ Hoffmann nem veszi tudomásul, de a Ház elfogadja.

Wekerle miniszterelnök Bródy Ernőnek és Abraham Dezsőnek a bankkari miatt tett régebbi interpellációjára válaszol. A bankkari miatt semmi eljárásra nem volt szükség, mert az az erkölcsi nyomás hatása alatt magától megszűnt.

Hencz Károly a kivándorlási ügyek vizsgálásáról interpellálja meg a belügyminisztert, mire az írás véget ért.

Szerb katonák merénylete.

Magyar mérnökök ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 21.

A szerb kormány perfid játékot űz hetek óta. Nem tudhatni, bár sejteni lehet, hogy kinek, melyik nagyhatalomnak a támogatásában bizik Szerbia, hogy oly vakmerő, oly szemérmetlen magatartást mer tanusítani. A nagyhatalmak együttes figyelmztetésére Szerbia egy nyilatkozattal válaszolt, amelyben letagadja, hogy a határon szerb csapatok volnának és kijelenti, hogy bandák egyáltalán nem alakultak.

az irodalom iránt való érzésünknek hanem — pardon — az intelligenciánknak is. Ha az utcák képe a városok ruháját jelenti, akkor Arad öltözetén Csiky szobra: a hiányzó nyakkendő. Van szépen vasalt kövezetünk, vannak jól szabott palotáink, a gomblyukainkban egy néhány park, sőt néhány becses ékszer is, az ércemlékek; csak ép az a ruhadarab nincs rajtuk, a melyről a művelt embereket ismerik fel.

De hát az volt-e Csiky, akit a dicsőség hirdetője, a bronz illet meg? Ne vágjunk olyan hogyne-arcot erre, mint amilyennel koncerteken a klasszikus zenét hallgatjuk, amelyet meg nem értünk, élvezni nem tudunk, és az etrejtett halálos unalomban is az exaltáltat, a műkéjelt adjuk. Ne tetsessünk, — inkább tudatlanul is álljunk meg a kérdésnél: hát val'ban?

Beöthy Zolt, amikor Csiky Gergely koporsója előtt állott, azt mondta: „Köszönet neked azért, amivel megajándékoztál; ajkunk száz mosolyáért, szemünk száz könnyéért, szívünk száz megindulásáért.” Szűken mérő, igazságtalan elismerés ez: hát nem volt neki több hatása, mint a mosoly, amely tova fut, a köny, amely elszárad, a szív összefacsarodása, amely elmulik? Több. A magyar züllöttségnek ő nézett először szemébe, ő állott először porbe vele. Zátonyi Bence, a Proletárok egyike például ezt mondja:

— Ha a fojtogatott embernek joga van megharapni a kezét, amely torkát szorítja, mért ne volna nekem jogom megvetni a társaságot, a maga közönséges fogalmaival, mely csak követelt, de nem adott, igényeket támasztott, de nem elégített ki...

kezője igaz. Ámde a szerb kormány nemcsak a hazugságot érti, hanem érvelésül olyasmit is felhasznál, ami egyszerűen kigunyolása a közbenjárt nagyhatalmaknak és a magyar-osztrák monarkiának. A szerb külügyminisztériumban napok óta egy magyar-osztrák lovassági kardot, egy katonasapkát és egy tiszti látsót mutogattak, mint amelyeket szerb földön időző magyar-osztrák katonáktól vettek el a szerb határőrök. Az első eset ez a világtörténelemben, hogy egy állam külügyminisztere lopott jószágokat tegyen diplomáciai eljárás tárgyává.

Dehát a szerb nyilatkozat szerint magyar-osztrák katonák részéről határsértés történt és ezt panasz tárgyává teszik. Nos, nekünk módunkban van egy, szerb katonák által elkövetett határsértésről h iradással lenni, olyan határsértésről, amely kicsiny hujja, hogy magyar emberek életébe nem került és amely világosan igazolja, hogy a szomszédos törpekirályság milyen vakmerő és perfid módon ingerli a magyar-osztrák monarkiát. A szerb vakmerőségről ezt jelentik nekünk:

A budapesti folyammérnökség néhány nap előtt több mérnököt küldött le Temeskubinba, hogy ott különféle méréseket eszközöljenek. A mérnökök teljesítették a feladatot és a méréseket folytatva tegnap a Dunaszigeten levő Szendrő várában állították fel a műszereket, hogy onnan eszközöljenek néhány terepfelvételt. A szerb oldalon fekvő Szemendriában ezt észrevették és kétségtelenül azt hitték, hogy a magyar mérnökök a szerb hadsereg szemendriai raktárában levő hadifelszereléseket akarják lefotografálni, vagy a kiváló minőségű szerb löport akarják gyulencsével felgyújtani és ebbeli félelmükben többször egymásután sortűzet adtak a magyar földön időző magyar mérnökökre.

A mérnökök, Semiczky Zoltán és Derényi János érihető módon meg voltak lepve az éppenséggel nem szivélyes, sőt életveszélyes üdvözlés által és természetesen azonnal

Ez a lázadó, szinte forradalmi teória ma is él, s ma is bevilágít az ugynevezett középosztály redőibe. Aki ezt írta, aki így látott, az nemcsak színműiró volt, hanem a társadalomnak, az emberek életének erőskező formálója. Azoknak az élőképnek megrajzolásával, amelyek színműveiben ma már avultas hangon beszélnek, de közöttünk ma is ugyanugy gondolkodnak és cselekszenek. Csiky Gergely az új Magyarország egyik színes történetírója lett.

Ugye ismerik a Herceg Ferenc Sziriuszának csodaléghajóját, amelyen az ember a multha utazhat vissza? Némelyik elhalt nagy írónk szépségét, vonzóerejét, hatásait csak ilyen léghajóra ülve tudjuk itélni. Csiky Gergelyt a jelen ülhelyeiről, a jövőbe járó szekerről is megértjük, magunkról szólónak érezzük.

Csak meg akartam a kételkedőket nyugtatni: — írói értékének igazi megmérésére, magyarázására ügyetlen vagyok. S egy délutánon, két arasszal bajos is lenne befogni az érdekes írói pálya két végétét: az egyiket, amikor a pap-tanár Aradon, a vakáció csöndjében, pályadíjról himzett álmok között írja meg a Jóstal-ot, — és a másikat, amikor a sikerre szomjas, tehetetlen deszkáknak zaklattott gyorsasággal ír színművet, operett-szöveget, fordít klasszikus vigjátékot, s ezenközben regényt ír egy újság számára.

S nem vállalkozom arra se, bár ingerelne az ügy, hogy szindarabjainak aradi mozell írói szóljak. A vertanu özegegye, — a Proletárok belüli Szederváry Kamillája, aradi színekből van összeírva. A Bozthy Márta meséje is aradi mese, melynek igazijairól azonban nem lenne

avonagyúak a további munkát, amelyeket golyózaporban nem volt tanácsos folytatni. Hogy a szerb támadás mennyire komoly volt, azt az a körülmény is igazolja, hogy az egyik szerb golyó Derényi mérnök kalapját furta keresztül.

A mérnökök a kellemetlen eset után összezsomagolták műszereiket és besiettek Temeskubinba, ahonnan a történeteket megtáviratozták Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek, aki nyomban intézkedett, hogy a további munkálatokat azonnal szüntessék be, egyben pedig értesítette az esetről a hadügyminisztériumot, amelynek rendelkezése nyomán az aradi 33. gyalogezred temeskubini helyőrsége most erős őrzőerőket küldött ki a határra.

A nádasí tifuszi járvány.

A kezelő-orvos nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Többször irtunk már arról a pusztító tifuszi járványról, amely az aradmegyei kis Nadas községben fellépett. Most módunkban van a kezelő-orvosnak, Uray Miklós dr.-nak nyilatkozatát közölni, a mely megerősíti a mi értesülésünket. A ragályos baj keletkezését és mostani stádiumát föltáró nyilatkozat így hangzik:

— Igaz, hogy Nadas községben a tifuszi járványszerűen lépett fel, azonban ez időszert csak 32 megbetegedés jutott a hatóság tudomására és két halálozási eset van. Igaz, hogy a körorvosi állás betöltve nincsen, de nem is volt a pályázatok meddősége folytán, azonban a községek azért orvos nélkül nem voltak soha, mivel a hatóság részéről gondoskodás történt helyettesítés útján arról, hogy a községek orvoshiányban ne szenvedjenek. A községekbe hetenkint az előre meghatározott látogatási napokon magam szállék ki s látom el az egészségügyi szolgálatot.

Hogy a lakosság a hatóság intézkedésével

tapintatos szólni. Annál kevésbé, mert Csiky Gergely is olyan finom gyöngédséggel tette az alakokat olyanná, hogy azok magukra ne ismerjenek. Megnevezetten csak Pankotát, a szülőfaluját szerepelteti a Buborékokban, a hol a hiu Solmayné a nagy letörés után ezt mondja:

— Nem baj, Pankotán nőgyógyászati alapot s én leszek az elegáns társaságok központja.

Bizonyosan ez a kicsafolás az oka annak, hogy Pankotán azóta semmiféle nőgyógyászati nem mert alakulni.

Azok az események, amelyek nemrégben a német politikában történtek, világosan mutatják, hogy a mikor a császár valami ügyetlenséget, rosszat csinál, abban mindig a kancellár a hibás. A publikumnak, akit régóta kineveztek uralkodónak, cézárnak, — az irodalmi ügyekben bizonyára a tollforgatók a kancellárjai. Mi tehát a helyett, hogy a közönséget szólánánk meg: a tizenhét esztendősi hibaért, a melyet Csiky városa a közömbösségével elkövet, szívesen válaljuk a bűnösségét s helyette azért illendően röstelkedünk. És a szobor, a melynek üres helye éget? Valaki nemrég, a Jókai szobor gyűjtése körül, azt ajánlotta, hogy mindenki annyi krajcárt adjon a szoborra, ahány regényét olvasta Jókainak. Hát ha valamennyien annyi garast fizetnénk, ahány darabját Csiky Gergelynek megkönyveztük és megneveztük, — már megvolna a mellszobor, sőt a mellkalakok ára is. És tisztelt publikum, Arad szépei és okosai, talán ideje is volna le-törleszteni ezeket a garasokat...

szemben is igyekszik eltagadni és eltitkolni a megbetegedési eseteket, ez igaz, azonban minden intézkedés meg van téve arra, hogy azok kipuhatótassanak, gyógykezeltesenek. Hogy az eredmény nem a kívánt foku, annak a nép tudatlansága, babonás volta az oka. Mert bizony előfordul az az eset, hogy olyan nyilatkozatot hall az orvos fáradtsága jutalmául: „bizony, én nem adom be a gyógyszert a betegnek, mivel az mérge!” Akár csak Jókai egyik regényét olvasná az ember, amelyben a chlorea elleni gyógyszert tartotta a lakosság mérgeknél.

A régi temető, bizonyosságul a régi időknek, a község belsejében van s onnan *nem egyszer lát az arra járó hullacsontokat kimosva a lefolyó esőviztől.* Ezt azonban a természet mostoha volta miatt megakadályozni nem lehet, mivel az egész Nádas község egy patak-mederben fekszik. A temető azonban már évek óta le van zárva.

Hogy a fertőzés a víz útján terjed, az bizonyos, de hogy honnan, azt még nem sikerült megállapítani, jóllehet már több kutnak a vizét vizsgáltattuk meg bakteriologiai szempontból, de ennek eredménye mindig negatív volt. A hatóság részéről minden meg van téve úgy a járvány korlátozása, illetve megszüntetésére, valamint a beteg gyógykezelésére. A községbe minden második nap magam szállok ki.

Rendkívüli megyegyűlés az új orvostörvény miatt.

Az aradmegyei orvoshiány megszüntetése. — A községi és körorvosok új fizetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 22

E hónap utolsó napjára, november 30-ára *rendkívüli megyegyűlést* hívott össze *Dálnoki Nagy Lajos dr.*, Aradmegye alispánja. A megyegyűlésnek e szokatlan időben való összehívását egy nagyfontosságú ügy: a községi és körorvosokra vonatkozó új közegészségügyi törvény mielőbbi gyors

végrehajtása tette szükségessé. Ennek az új, nagyjelentőségű törvénynek végrehajtását maga a belügyminisztérium is sürgeti, de kétszeresen sürgős ez Aradmegyére nézve, amelynek egyik legégetőbb baján, az orvoshiányon van hivatva segíteni *Andrássy új törvénye.*

Az új közegészségügyi törvényről, melyet augusztus elsején szentesített a király, október 29-én adta ki a belügyminisztérium az életbeléptetési rendeletet. A végrehajtáshoz szükséges utmutatások e hó elején érkeztek le Aradmegye alispáni hivatalához, amely aztán a főszolgabírókat utasította a szükséges teendők gyors végrehajtására. A főszolgabírók már megtették jelentéseiket, amelyek alapján az ügy most Aradmegye rendkívüli közgyűlése elé kerül.

Az alábbiakban részletesen ismertetjük a törvényhatósági bizottság elé kerülő kérdést azokkal az érdekes reformokkal együtt, melyeket az új közegészségügyi törvény Aradmegyében fog létesíteni.

Az orvosok fizetésének megállapítása.

Az összehívott rendkívüli közgyűlés tulajdonképpen a községi és körorvosok fizetésének megállapítását célozza. Az új törvény értelmében az orvosok törzsfizetése mindenütt 1600 korona. Ezt a fizetést az állam adja, míg a régi törvény szerint az orvosokat a törvényhatóságok fizették. A régi fizetések Aradmegyében nem voltak egyformák; a legtöbb helyen az 1600 koronánál kisebbek, de néhol nagyobbak is voltak. Mivel pedig a nagyobb fizetésű orvosokat az állam most nem akarja megkározítani, ezeknek fizetésük mellé *személyi pótlékot* rendel, melyet azonban ezentúl is a törvényhatóságok, illetve a községek fizetnek.

Ezeket a személyi pótlékokat az eddigi fizetés és a szolgálati idő szerint állapítja meg legfelsőbb fokozat a belügyminisztérium. Javaslattal a törvényhatóságok tesznek a főszolgabírók jelentései alapján. Az aradmegyei főszolgabírók jelentéseit most vizsgálja át *Heppes Aladár* tb. főjegyző, aki a jelentések alapján fog javaslatot tenni az aradmegyei községi és

körorvosok fizetésének megállapítása iránt a harmincadiki megyegyűlésen.

Az aradmegyei községi és körorvosok közül többen fognak személyi pótlékot kapni, nehogy az új törvény miatt károsodjanak. Viszont sok községi és körorvosi állásra nézve nagy fizetésemelést jelent az 1600 korona is és ez a körülmény bizonyára jelentősen hozzá fog járulni a jelenleg üresedésben levő állások betöltéséhez. Az aradmegyei orvoshiányt bizonyára szem előtt tartja majd a megyegyűlés és ennek megszüntetése végett méltányos lesz a személyi pótlékok megállapításánál.

A megyegyűlés által megállapítandó fizetések felett a belügyminiszter dönt, amely a törzsfizetéseket már *szeptembertől visszamenőleg utalványozta ki* és ugyanígy rendelkezik a pótlékok kiutalványozásáról is.

Az orvoskörzetek új beosztása.

A fizetések megállapításával egyidejűleg hozzá kell látni az *orvosi körök új beosztásához.* Az új törvény az orvoshiány megszüntetése céljából kimondja, hogy minden megyei székhely és minden legalább 5000 lakosú község *községi orvost* alkalmaz, az 5000-nél kevesebb lakosú községeket pedig a törvényhatósági bizottság a főszolgabíró és a tiszti főorvos meghallgatása után orvosi körbe osztja, mely körorvost alkalmaz. (A régi törvény szerint 6000 lakosra esik egy orvos.)

Ez a rendelkezés az aradmegyei orvosi körzetek új beosztását vonja maga után. Az új beosztás van hivatva főként segíteni a most megszerzte uralkodó orvoshiányon. Hogy ez milyen nagy, arra nézve jellemző, hogy jelenleg is a *taipasi, siklói, kisperegi, petrisi és soborsini* körorvosi állások betöltetlenek és több helyen, például *Taucon* is a járási orvos végzi a körorvosi teendőket. A kisperegi állásra éppen ma járt le a pályázat és jellemző, hogy *arra egyetlen orvos sem pályázott.*

Ezeket a hiányokat kell segíteni az új törvénynek, melynek ez irányú rendelkezései most vannak végrehajtás alatt. Az összes orvosi köröket revideálják és elkészítik az új beosztást, mely Aradmegyében már a *jövő év elején életbe lép.*

Pipákról.

Írta: Sz. Szilgythy Vilmos.

Amint haladunk előre az időkben, kezdjük egyre jobban megbecsülni a multat. Az esztendő futása szemüveget rak az emberi szemre s ezen keresztül szebbnek tetszik minden, apró alakok nőnek meg, régi hibákra terül a kegyes megbocsátás fátyola. Előszedjük azokból a hajdani tarházakból a relikviákat s tudományágakat alapítunk a tisztelőkre.

Hát, alásan jelentem, ezek a gyűjtések hiányosak lesznek mindaddig, amíg össze nem szedődik a pipa története mindazzal egyetemben, ami rá vonatkozik. Mert pipálhat a török napestig, szoríthatja agyara közé apró jószágát az angol, egyiküknek a holmija sem közelítheti meg a magyar pipát, a magyar ember kiegészítő részét.

Ethnografia immár ez is, tessék elhinni, mlóta cigarettet sodor a számadó juhász, aki voltaképpen nem is számadó juhász, hanem uraságoktól levett kemény kalapban járó iparos-segéd, — nem feledvén el, hogy egyre kevesebb lesz a legelők kibasítása folytán a juhnyáj is. Kell az ethnografia, már hogyne kellene, hiszen egyre jobban tér el a magyar az ősi hagyományoktól, figurás utánzója lesz — szögletes formában persze — minden külföldi bolondságnak, lovagló-nadrágban jár a boltos-segéd s a napidijas irnok fityegőt akaszt a botja végére, hadd gondolják civilben járó huszárnak. Csak azzal nem törődik senki, ami

a saját levegő-köréhez tartozik s bizony-bizony az irtól tanul elformátlanodást a paraszt is.

Gavalléros dologként szerepel az angol pipa, holott mi köze ennek a magyar pipázáshoz?

Itt-ott, régi kuriák omladozó vakolata körében, vagy hivatalok fenekén, a hol ott felejtettek valami öreg urat, találkozzunk még a pipával s látjuk szakszerű tömését, szivását, hogy a tajték ne kapjon foltot, hanem úgy szivódjék, amint az megkívántatik. De ez is ritkaság, mert hiába van Mezey Péternek, a veterán színésznek az országban a legszebb pipagyűjteménye, mit ér az egész, ha Péter bácsi cigarettázik!

Valamikor régen nagy tudomány volt a pipa-tudomány s szép példányért lovat is cseréltek. És ebbe a szakba tartozik Bérczy nász története is.

Bérczy nász ugyanis atyafi látogatásra indult a felső vidékre s az atyafit kora reggel a hivatalában kereste föl. Persze, hogy nagyon örültek egymásnak, már hogyne örültek volna! És elbeszélgettek különféle hasznos, meg célszerű dolgokról, míg végre megszólalt a nász:

— Ugyan már, sógor, hogy tudja megállni, hogy nem kínál meg pipával?

— Jaj sógor, már hogyne kínálnám meg, mikor magamnak sincs ennél különb vágyam, azonban nem lehet, tisztára nem lehet.

— Már miért?

— Csak azért, hogy minálunk nem szabad a hivatalban pipálni.

Bérczy nász nagy szemeket meresztett, továbbá a két kezét is összecsapta szent rémulésben.

— Ne, te ne, hát akkor azt mondja meg, sógor, hogy mi az isten csudáját tudnak egészen nap csinálni a hivatalban?

Azt ugyanis előre kellett volna bocsátanom, — ámbár itt sem késtem el vele, — hogy a hivatalbeli pipa más egészen, mint a többi pipa, amannak a füstje igazgatta sokáig a közigazgatást s nehéz kérdéseket segített könnyedén megoldani, mert hiszen a tisztánlátást elősitette. A dohányja pedig csuda szűs magyar dohány lehetett, finácnak semmi köze hozzá.

Uriember mindazon helyeken tartott pipát, ahol megfordulni szokott: a kaszinóban épp úgy, mint a jóbarátoknál, már leginkább azért, hogy minden körülmények között a sajátjából szivjon. Ugyanezért a pipát (hasonlatosan a lóhoz és a feleséghez) nem illett kölcsönbe adni, bár aki megtette, lelke rajta. Gusztus dolga az ilyesmi.

Kászonyi szolgabíróval történt meg, hogy valami imposztor gazember ellopta a gyönyörűséges tajtékját. Mintha szakértő lett volna a hitványa, épp a legszebbre fájt a foga. De volt ebben a dologban még valami más is.

Kászonyinak ugyanis jelenti egy reggel a huszárhoz, hogy az éjszaka elhajtották az egyik hizóját, azt, amelyiket a legtöbb reménységgel vettek körül, mert oldalából került volna elő a finom, husos, vékony szalonna. Szörnyen bántotta a dolog, nagy indulatában nem tudott mást mondani, mint azt, hogy:

— Törjön ki a nyavalyásnak a nyaka, már mi nem kellett neki! Miért nem lopta el mindjárt a tajtékpipámat?

Letartóztatott aradi kereskedő.

A megszökött sikkasztó.

— Az Aradi Közöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Az 1904. évben Belgráder K. és Társa aradi fűszer- és cukorka kereskedő cég üzleti összeköttetésben állott Dima Sándor bolgár származású volt aradi cukorka kereskedővel. Az összeköttetés olyanformán értendő, hogy a Belgráder cég bizományba adott 1600 korona értékű cukorkát és fűszert Dimának, aki az 1904. év február havában 1400 koronával nem tudott elszámolni. A bizományba kapott árut Budapestre szállította és ott eladta, arután pedig Németországba szökött. A Belgráder cég sikkasztás miatt följelentette Dimát, aki először körözvényt adott ki az ügyesség, de mégse tudták letartóztatni.

A múlt esztendőben a sikkasztó Dima ismét visszatért Aradra abban a hiszemben, hogy ügye már elővult. Itt bujrált a külváros hátsó szobáiban, míg végre valaki beugrta a rendőrségnek, hogy a sikkasztó visszatért. A detektívek mindenfelé keresték a jómasát, akit tegnap végre sikerült elfogni Trombi a nice 26. szám alatt levő lakásán. Ma kihallgatta a rendőrség Dimát, aki bevallotta, hogy elsikkasztotta a bizományba kapott árut.

— De én visszafizetem azt, — mondta a megrémült ember.

— Egyszer azonban leartóztatva marad, — mondta neki a tb. főkapitány.

— Kérem, ez jogtalanság, — fakadt ki a fogoly. — En huszonnégy óra alatt legalább tízszer korona kauciót fogok előteremteni, hogy szabadon engedjenek.

A kereskedő erre harminc különféle címre küldendő sürgönyt fogalmazott meg, amelyeket postára akart adni. A táviratokban az ismerőseitől pénzt kért, hogy kisszabaddu hasson a fogságból. Mután azonban pénz nem érkezett, a sikkasztó továbbra is fogságban tartották.

Amint aztán rá akar gyujtani, hült helye van a pipának.

— Ezt ugyan megmondtam, — tépte a haját, azonban óvakodott a folytatolagos kijelentésektől.

Az előszobában egész sereg fél várakozott. Ma ugyan jókedvében találták a szolgabíró, aki nyakra-főre azta ki a birságot, mintha a malacért, főleg azonban a pipáért, az egész pörköző emberiségnek kellene lakolnia.

Talán rá egy hétre elfogták a tettést. Sok minden rabolt holmit találtak a lakásán, ott voltak földi maradványai (furcsa módon eltranszportozva és főleg megfogvatkozva) a hizónak és ott büszkélkedett a pipa.

Mikor Kászonyi meghallotta ezt az egyik csendbuzostól, rohant az alispánhoz.

— Kérlek alásan, add ki a pipámat.

— Hohó, lellem, az nem megy, ny!

— Hát hogy megy?

— A pipa jelenleg bünjel csak a tárgyalás után adható ki igazolt tulajdonosának.

— Ha kikapnám, visszavonnám a malacra vonatkozó panaszomat is.

— Nem megy, sehogysem megy. Rég keressük a pernahajdert, isten ellen való vétek volna apasztani a bünlajstromát.

Kászonyi nagyot sóhajtott, aztán azt mondta:

— Jól van, hát legyen úgy, bár bizonyisten copf az egész. Csupán szent barátságunkra való hivatkozással kérek még egyet: Amig meglesz a tárgyalás, szivasd a pipát egy alkalmas hozzáértővel, talán valami ügyes hajduval, hogy vissza ne menjen. Ennyit megtehetsz.

A munkás-gimnázium.

Igy képzei Poeza Pista, III. b. oszt gimnázista, a ki e rajtot hozzánk beküldötte — a munkás-gimnáziumot A rajtot ez a kommentár kísérte:

— Szegény munkások, hát nekik is kell amo-amas-amatot, tanulni!

SZEMÉLYESKEDÉS hivatalos aktákban.

Ügyvéd és ügyész konfliktusa. — Az ügyvédi kamara érdekes döntése.

— Az Aradi Közöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Érdekes fegyelmi ügyben hozott határozatot néhány nap előtt az aradi ügyvédi kamara. A fegyelmi eljárás Sugár Jenő dr. aradi ügyvéd ellen folyt, panaszosként pedig az aradi kir. ügyesség szerepelt. Az eljárásra okot az adott, hogy az ügyvéd egyik felfolyamodásában személyében támadta meg Pogonyi Nándor aradi ügyészt, mint referensét annak a végzésnek, amely ellen a felfolyamodás szült. Az ügyvédi kamara határozatában az ügyvédet felmentette és a további eljárást megszüntette. Az ügyről részletes tudósításuk a következő:

Két évvel ezelőtt Sugár Jenő dr. egy almáskamarási ügyfele nevében becsületsértés miatt feljelentést tett egy másik almáskamarási ember ellen az aradi járásbírósnál. Tárgyaláson kiderült, hogy becsületsértésnél súlyosabb, hivatalból üldözendő cselekmény történt, amit úgy látszik az almáskamarási jegyző követett el főmagánvádló ellen. Sugár dr. erre visszavonta a feljelentést és kérte, hogy az iratokat tegyék át az ügyességhez. A bíróság az iratokat át is tette az ügyességhez, mely azonban a vád képviselőt nem vette át. Az elutasító végzést Pogonyi Nándor, akkor még ügyész referálta és fogalmazta meg és abban Sugár dr. véleménye szerint nem őrizte meg a törvény által előírt és megkivánt tárgyilagos hangot, hanem *gunyos, leckézető hangon szabálytalanul nevezte Sugár Jenő dr. eljárását*, sőt nagyobb nyomaték kedvéért nem nevezte, mint a hogy a perrendtartás előírja, a „sértett képviselőjé” nek, hanem kiírta az indokolásban az ügyvéd nevét, azt irván róla: „dr. Sugár Jenő teljesen szabálytalanul járt el”. Tetézte ezt még azzal, hogy az elutasító végzést nem az ügyvédnek kézbesítette, mint ahogy kellett volna, hanem magának a kliensnek.

Sugár Jenő dr. erre a végzésre írta, aztán azt a felfolyamodását, amely miatt a nagyváradi főügyész az ügyességet a vád képviselőtére utasította és a fegyelmi eljárás megindí-

tását kérte. A felfolyamodásból alább közöljük az ügyesség által inkriminált részeket:

Az inkriminált beadvány.

A sérelmes végzés őszinte csodálkozást kellett bennem. Az aradi kir. ügyesség nem szokott a tényállás ismeretének teljes hiányára valló, jogilag tarthatatlan és hozzá személyeskedő végzéseket hozni, annyira nem, hogy azonnal feltámadt bennem az egyetlen lehetséges sejtése — az tudniillik, hogy ezt a végzést nem hozhatta más, mint a ki épen hosta, — az ügynek referens alügyésze.

Ami tehát most elmondandó lesz, az nem vonatkozik az aradi kir. ügyesség egészére, nem egyes tagjaira, kik jogi tudásukkal, személyes jó tulajdonságaikkal méltán kivívták az egész jogkereső közönség őszintán tiszteletét és becsülését már kifogástalan ur módorúkkal is, de vonatkozik csakis és egyedül csak Pogonyi Nándor kir. alügyész urra.

Nos hát alügyész ur megköszönöm jogi képviselőm által a nekem adott jogi oktatást és szives jó-ságát hasonlóval viszonzom íme:

Az alügyészeknek, tehát *őnök is* mindenkinek előtt két dolgot kell tudnia. *Egyik, hogy tudnia kell a törvényeket, másik, hogy ismernie kell a tényállást* melyben és mely felelőt határoz. Hogy a tényállást nem ismerte ezen esetben és mégis határozott, azt okiratokkal bizonyító tam. És hogy ez így történt, ez a nagyobb hiba, nem a másik, mert Őn a másik hibába szintén bele esett, abba tudniillik, hogy a törvényt nem jól alkalmazta.

Mert a törvényt alügyész ur, több ekből lehet nem, vagy nem jól alkalmazni, anélkül, hogy a felületesség vádja érne az embert. Lehet megfélemlített szorgalom és komoly, vasakaratu munka dacára is nem kifogástalanul tudni a törvényeket, mert ez kapacitás dolga, — de az bizonyos, hogy tanítani nem szabad csak azt, amit a tanító szerepét arrogáló maga is kitűnően tud. Mielőtt tehát meggyeszer felszállana a büntetőjog katedrájára, szives figyelmébe ajánlom a Bp. 87. §-át, mely szerint az összes hatóságok a hivatali hatáskörükben tudomásukra jutott, nem magánindítványra üldözendő büncselekményeket a kir. ügyességnél feljelenteni tartoznak. Ebből a §-ból belátja majd hogy a feljelentést nem én, hanem az aradi kir. járásbírósnak tette meg, mert hivatalból üldözendő büncselekményt láttott fenforogni. Ha nem a bíróság észlelte volna ezt, hiába kértem volna az iratok á tételét, — nem tette volna át. Ami tehát, mint „teljesen szabálytalan” feljelentést az én számlám terhére írt, azt nem is én, hanem a járásbírósnak tette. De ha én tettem volna is, nem lenne a feljelentés „szabálytalan,” mert hivatalból üldözendő büncselekményeknél a sértett csak a tényállást tartozik előadni, *esetleg de csak esetleg, tetszik tudni csak esetleg* az abban szereplők nevét közölni, de nem minősíteni, mert ez a nyomozás során egyes egyedül az ügyesség feladata. Midőn tehát ezt most, a jövőben való szives használat okából b. tudomására hozom, egyuttal ajánlom fokozott figyelmébe azt is, hogy az ügyességnek joga van a sértettet panaszra felől kikérdeztetni, ha panaszja homályos vagy kiegészítésre szo-

rul, nem kell tehát rébusz megfejtésre pazarolni drága idejét, — pláne nem ahhoz, ha a mondjuk rosszul feladott jogi rébuszok megfejtéséhez általában nem értené többet, mint ebben az én esetemben, melyben oda konkludált, hogy nincs itt büntendő cselekmény, mert „sértetet a hatóság részéről tetteges bántalmazás nem érte.”

Ezeket hozom egyelőre az ügyész ur szives tudomására, a büntetőjog tanári szerepét illetően; de nem, még azt is, hogy személyeskedni, leckéztető hangon hivataloskodni egyáltalán nem illik, hiszen ezt, talán már észre is vette, más is tud.

Egjrészt ugyanis igen nehéz legjobb akarat mellett is elhesegetni azt az önré epenséggel nem találó hasonlatot, hogy a buzakalászból csak az üres hordja magasan a fejét, másképp pedig abba a kellemetlen helyzetbe hozza az ügyészi hatalom kezelőit, hogy *hivatalos írásaikban nem több a tartalom és érték, mint egy... hm... hm... novellában.* Olyan novellát értek természetesen, mely viszonyosság okából bátran lehetne a stilsztika, a magyarnyelv és a *tartalmasság záráta a szerző ellen.*

Sugár dr. nyilatkozata.

Az ügyvédi kamara az iratok áttétele után Sugár Jenő dr.-t nyilatkozatra hívta fel, mire Sugár dr. terjedelmes nyilatkozatot adott be a kamarához, melyből a következőket közöljük:

Mint hogy én az ügyészség minden többi tagjával szemben feltétlen tisztelettel és becsüléssel vagyok, kötelességemnek tartottam kiemelni, hogy csak Pogonyi Nándornak szólók, az ügyészség egészének és több egyes tagjának nem. De ettől eltekintve is egyenesen csak Pogonyi Nándor urnak címeztem volna minden mondani valómat, mert hiszen ő is velem foglalkozott, nevemet is külön felemlítette, úgy éreztem tehát, hogy én is neki és csakis neki vagyok a válasszal adósa.

Másnak talán elnéztem volna azt a tultengést, mely csak úgy harsog ebből a végzésből, de Pogonyi Nándor urnak nem! Ő már annyiszor bántotta meg kicsinylő modorával kartársaimat, annyit vétett az ügyvédek jogosan megillető tisztelet ellen, hogy kitört belőlem a felgyülemlett és személyes megtámadtatásom által is növelt keserűség és azt amit mondtam megmondtam!

Hét éve vagyok gyakorló ügyvéd, tekintetes Választmány és 24 éves koromban ügyvéd voltam, oly korban tehát, amelyben minden heveség érthető és megbocsátható. De, és ezt önérettel mondom, soha legkisebb kollízióm nem volt egy hatósággal sem, míg végre Pogonyi Nándor urnak sikerült kihozni belőlem azt a felfolyamodást!

Nem mentsegeimül hozom fe az ő közlés mert hivatalos modort de magyarázataul annak, amiért először életemben nem keztyűs kézzel bántam el hatósággal. A mennyiben az ő hivatalos eljárásaiban tanusított modora szóvátétetnek — amit nem győzők eléggé hangsúlyozni, nem cselekedtem mentsegeimül, hanem csak magyarázataul hozok fel — úgy van bennem anynyi loyaltás, hogy nem az én kollégáimra hivatkozom, hanem az ő kartársaira! Bármelyik főtárgyalási elnök, bármelyik bíró, ki valaha tanácsba ült mikor ő képviselte a vádat, igazolni fogja állításaimat! Hivatali főnöke is, ki az írásait hivatalból kell, hogy ismerje, tudja, hogy mindenik fogalmazványa enyhén szólva legalább is agresszív! De, ha belemegyünk a bizonyításba, másodsorban sem kartársaimra hivatkozom! Az esküdtek, a tanúk, a szakértők erősítsék meg állításaimat! És, ha fel kell vonultatnom a bizonyítékok harmadik csatasorát — az aradi ügyvédi karnak nincsen egy tagja sem, ki nem fogja panaszolni, hogy Pogonyi Nándor ur hivatalos eljárásaiban nem juttatja nekik az akármilyen szerény mértékkel mért, de kijáró tiszteletet.

Az én esetem tehát, tekintetes Választmány, nem sporadikus, egész karunkkal bánik így Pogonyi Nándor ur és az én személyem ellen intézett egyenes támadás éppen csak jogot adott nekem arra, hogy feljelentés helyett, amit nem vesz be az uri gusztusom, megmagyarázzam Pogonyi Nándor urnak hosszasan azt amit magyarul úgy mondanak röviden, hogy:

Eb ura fakó!!!

Elismerem, hogy felháborodásomban nem nyilatkoztam a tárgyilagosság legnyugodtabb hangján Pogonyi Nándor urról, amikor megmagyaráztam neki, hogy nincs igaza és nincs jussa

hozód, hogy engem kioktasson, de sértő módon sem! Tul nem léptem azt a mértéket, melyet az ő személyeskedő, ügyvédi reputációm mélyen sértő eljárása folytán joggal használhattam!

Akit jogtalanul támadnak, az jogosan védheti magát! Ennél nem tettem többet és ezért elítélhető nem vagyok!!!

Az ügyvédi kamara döntése.

A kamarai ügyész indítványára az ügyvédi kamara megszüntette az eljárást Sugár Jenő dr. ellen, de a határozatot az aradi k. ügyészség felebbezése folytán az *Ügyvédi Tanács* megváltoztatta és az ügyvéd ellen a fegyelmi eljárást elrendelte. A határozat főbb indokai azok, hogy ha az ügyvéd beadványaiban sértő kifejezésekkel illeti valamely hatóság egyes tagjait, ezáltal azt a testületet is megsérti, melynek az illető tagja és, mert „az ügyvéd, még ha hatósági határozat által magát saját személyében megtámadva és sértve érzi is, nincsen jogosítva a személyeskedés terére lépni és az esetleges sértést sértésekkel viszonzni.”

Az aradi ügyvédi kamara a napokban megtartott főtárgyaláson Sugár Jenő dr.-t a *vád és következményei alól felmentette*, azzal az indokolással, hogy jogában állott az ügyvédi reputációját sértő, személyes támadást erőlyesen visszautasítani. Vádlott kérelme folytán az is nyomatékos kifejezést nyert a felmentő ítéletben, hogy az *Ügyvédi Tanács* elvi álláspontja mellett az ügyvédség tekintélye van veszélyeztetve és hogy az ügyfelek érdekében is meg kell adni az ügyvédnek minden hatósági támadással szemben a teljes szólásszabadságot. Az aradi kir. ügyészség az ítéletet megfelelőbbézte. Az *Ügyvédi Tanács* döntése az ügy elvi jelentőségénél fogva az egész ország ügyvédi karát fogja érinteni.

Tisza István vadászkalandja

Megsebesítette a homlokát.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

A gesztli kastély kegyelmes ura, csodálatos egyéniségének varázssával, sokszor akaratlanul is, az érdeklődés központjába lép. Megjelenése ma is mindig szenzációval jár. Ritkán hallatja szavát a magános gesztli kastély ura; szinte kerül a érdeklődés lármáját s inkább családjá körében, vagy barátai társaságában időzik. Persze, hogy azért itt is ő az érdeklődés középpontja s cselekvéssel mindig eseményszámba menők. Most is rendkívül érdekes eseményről vesszünk hírt a volt miniszterelnök személyére vonatkozólag.

Tisza István gróf tudvalevőleg minden évben elmegy Angliába fia látogatására. Nemrégiben tért haza erről az angliai utról, melyen ez alkalommal egyik angol herceg vendége volt a gróf s részt vett a herceg vadászatán. A társaság meleg érdeklődéssel tüntette ki a puritán megjelenésű grófot s mivel tudták róla, hogy bravuros lovas, érdeklődve várták lóraszállítát.

A vendéglátó herceg egy különös pompás paripával kínálta meg a grófot. Elmondta, hogy a legnagyobb ügyességet kívánja meg ennek a lónak megülése, ami még allg sikerült a herceg környezetében levőknek. Mert igen különös, nyugtalan szokása ennek a finom idegű lónak az, hogy rohanó futása közben fejét váratlanul hátraszegi és megvágja előrehajló lovását. A herceg és a társaság nagy érdeklődéssel várták, hogy erre a lóra esik-e a magyar gróf választása. Tisza István gróf habozás nélkül kérte maga alá a fékesetlen paripát s nagy tetszést kelteve a legnagyobb köny-

nyedséggel fékezte meg a szeszélyes paripát, végig lovagolta rajta a hercegi vadászatot s minden kritikus pillanaton bravuros erőlyvel kényszerítette át a veszedelmes lovat.

Már végére jártak a vadászatnak, midőn mégis sajnálatos baleset történt. Egy pillanatban végső akaratfeszítéssel vágta fejét hátra a makrancos paripa s ekkor a gróf *fekete szemüvegét* — melyet állandóan hord — *homlokához szorította.* Az ütés oly váratlan és heves volt, hogy a pápaszem üvege a gróf homlokát *érezékenyen sebezte meg.* A balesetet allg vették észre a körüllevők s a gróf fel sem vette a dolgot s végighajtotta a vadászatot az akaratos lovat, nem kis ovációban részesülve lesszálltakor. A szenvedett sérülés azonban mégis jelentékenyebb volt s miatta *öt napig feküdt Tisza István gróf londoni lakásán.* Huzérkeztek azonban már nyoma sem volt a bravuros lovaglás e következményének.

Drága huszfilléres.

Ami a kincstárnak száz koronájába kerül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Az aradi járásbiróság előtt ma jogtalan elsajátítás vétségével vádolva állott egy fegyenc, aki több nagyobb lopás miatt jelenleg négy és fél évi fegyházbüntetését tölti Szamosujváron. Szuronyos porkoláb kísérte a messze Erdélyből Aradra, hogy feleljen egy csekély mulasztásért, amelyet még az aradi fogházban követett el. Egy huszfilléres nikkelpézt miatt került most összeütközésbe a törvénnyel, amely érvényt is szerzett az igazságnak, mert *négy napi fogházat* osztott ki a huszfilléresért. Ha pedig valaki utána számít, mennyibe került a kincstárnak, hogy így elégtételt szerzett a megsértett jogrendnek, hát oda lyukad ki, hogy közel száz koronát kell a bűnügyi átalányból e kis ügy költségei címén kiutalni.

Hogy mi módon, azt alább mondjuk el:

Ifjabb *Sztojka* György géplakatossegédet az aradi törvényszék es év júliusában számos nagyobb lopásért összbüntetesképen *négy és fél évi fegyházra* ítélte. Sztojkat azonban egyelőre nem szállították el az aradi fogházból, míg az ítéletet a felsőbb fórum jóvá nem hagyja. Augusztus tizenhetedikén, — így adja elő a dolgot Sztojka, — amikor ágypárnáját kiráztta, abból egy husz filléres hullott ki. Neki be kellett volna jelentenie, hogy pénzt talált, de ő úgy gondolta, hogy a huszfilléret megtartja és amikor majd a fegyházba szállítják, utközben vásárol a pénzen valamit.

Tíz nap múlva a fogházban — szokás szerint — megmozdították a foglyokat s *Dessőfi* fogházfelügyelő megtalálta Sztojkanál a pénzt. Mivel a fogoly nyolc napon belül nem jelentette be, hogy pénzt talált s azt nem szolgáltatotta be a felügyelőnek, *jogtalan elsajátítás* vétsége miatt eljárást indítottak ellene. Időközben Sztojkat elszállították a szamosujvári fegyházba, ahonnan fegyházőr kísérte a mai tárgyalásra, amely *Zih* József járásbíró előtt folyt le.

Sztojka beismerte, hogy a talált pénzt nem szolgáltatotta be a fogházfelügyelőnek, mire a bíróság *öt négy napi fogházra* ítélte. Az aradi törvényszéknek ezért összbüntetést kell majd kiszabnia s ha Sztojkanak szerencséje lesz, két napot el fognak engedni a fogházbüntetésből.

Azonban emiatt még egyszer Aradra kell majd hozni a fogolyt s ez a folytonos utazgatás, itélethírdetés, időöltés: az államnak majdnem száz koronájába kerül. Ugy-e megéri ezt az a 20 filléres.

KIHELYEZIK az állatvásártér.

A hidépités következménye. — A tanács határozata.

— Az Aradi Közlöny tudóstól. —

Arad, november 21.

Az állatvásártér kihelyezése a mai nappal aktuálissá vált. Ma ugyan még nem azt határozta el a tanács, hogy az óvártéri állatvásárt teljesen megszünteti és csak a vágóhid melletti téren bonyolítható le az állatvásári forgalom. Egyelőre csak azt mondta ki a városi tanács, hogy a vásárt a mostani helyéről áttelepíti a Czuker-féle fatelep mellé.

A hidépités teszi ezt szükségessé. A vállalkozó elkészítette a hidfeljárt, a betoncsatornákat és a lejáró aknákat. A feljártot feltöltő homok megsüppedését várja és azután megkezdli a kövezést. A heti vásárok alkalmával azt tapasztalta, hogy az állatok lejárják, letaposják a földet s neki kárt okoznak, amelyért azonban a város is felelős, mert nem tette meg a szükséges intézkedéseket a kártevés elkerülésére.

A főkapitány legközelebb kiadja rendeletét, melylyel értesíti az érdekelteket, hogy a vásártér bejáratát elzárhatja s új bejáratot jelöl ki.

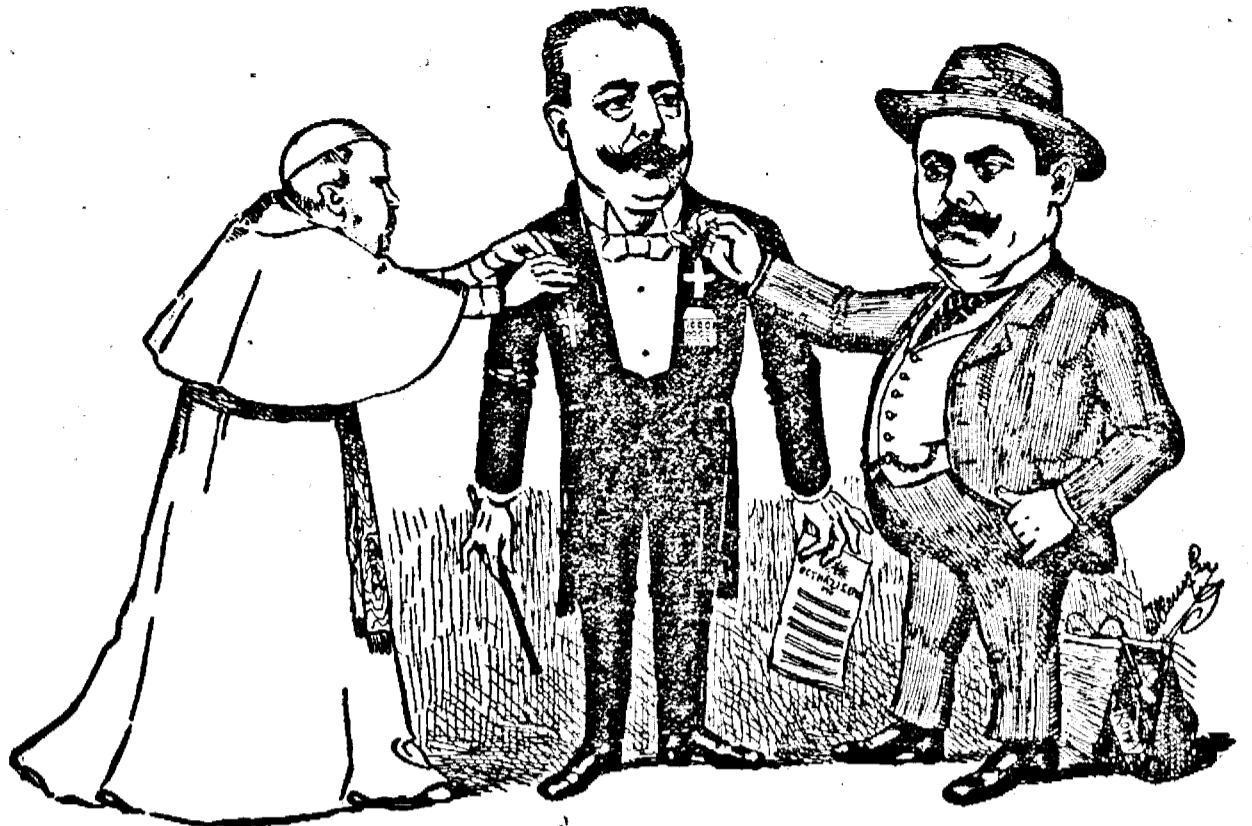
Ezt az intézkedést azonban rövid időn belül egy sokkal jelentősebb fogja követni. A tanács az állatvásárt teljesen be fogja szüntetni az Óvár-téren s a vágóhid mellé helyezi ki.

Ezek az intézkedések természetesen az érdekelt háztulajdonosokat s a kereskedőket és közvetve a Szabadság-téri forgalmat is közelről érinti. A hetivásárok közönsége nemcsak a Boczkó utcai vendéglőket keresi fel, hanem a Szabadság-tér üzleteiben végzi vásárlásait is. Azért nem akarják egykedvűen tűrni, hogy keresetforrásuk egyik lényeges alkatrésze a hidépitésnek essék áldozatul. De nemcsak az iparosok és kereskedők, hanem annak az egész nagy környéknek a háztulajdonosai is közel állnak a kérdés megoldásához s ők is védeni akarják a maguk érdekeit.

A tanácsi és rendőrkapitányi intézkedés ellen tehát megindul az akció s mint értesülünk, Müller Károly országgyűlési képviselőt kéri meg arra, hogy a törvényhatósági bizottságban tegye szóvá a vásártér kihelyezését s ha lehet, keressen módot a tanács határozatának megváltoztatására.

Azzal a körülménnyel már számoltak, hogy az új hid elkészültével a forgalom azon a városrészen megváltozik s az Óvár-tér rendezése folytán a vásár ugy is elkerül onnan. De akkor azt a kárt, amit az új hid okoz, a vidékről meg hozza a megnagyobbodott forgalom. Azt akarják az érdekeltek, hogy az átmeneti idő is megrázkódtatás nélkül muljon el felőlük s ne az ő egzisztenciájuk romjain épüljön fel az új városrész.

A boldog karmester.

Egy szó nyilallott Aradon keresztül:
A karnagyra hull az áldás csövestül.

Egy művéért, mely egyházi remek,
A pápa messziről áldatja meg.

S e nagy kitüntetés csupán a kezdet,
Köblére tűznek megint új keresztet.

„Rómából hoztam, — szól — becsüld meg estet:
Leyen lenéked is — fehér keresztet!”

S a Zellner szíve mégis busan dobban:
„Hát jobb nekem így, — áldott állapotban?”

Kit római fehér kereszt díszít:
Adnák neki inkább az aradit!”

Lengyel Zoltán a balpárt ellen.

Csipkedő kilépési nyilatkozat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 21.

Mióta az ellenzéki pártok egyesülése meghiúsult, a függetlenségi balpárt állandó aggoniában szenved. A sokféle törekvés és vezérkedni-akarás lehetetlenné tette a komoly ellenzéki akciót; személyi ügyekkel van elfoglalva mindenki és ezek miatt folyik már hetek óta a párt-harc. Hoffmann Ottó már tegnap kilépett a pártból, ma pedig Lengyel Zoltán, a legelső negyvennyolcas ellenzéki jelentette be egy heveshangú nyílt levélben a balpártból való kilépését. Arról is beszélnek, hogy gróf Thorotzkay Viktor és Benedek János is kilépnek a pártból és az előbbi Mezőfi Vilmoshoz, az utóbbi a demokratákhoz csatlakoznák. A demokratákhoz fog csatlakozni — hír szerint — a ma kilépett Lengyel is, aki egy igen érdekes nyílt levelet tett közzé „A Nap” mai számában.

A balpárthoz intézett nyílt levél érdekesebb részeit fővárosi tudósítónk távirata alapján itt adjuk:

— Azt olvasom, az este konferenciáztatok. Ezt ujabban gyakran tessztek. Azt is olvasom, kommunikációt adtatok ki. Elismerem, ehhez is értetek. Az is áll benne, hogy Babocsayt megbíztátok, „tegye magát velem érintkezésbe”, hogy tisztázza kilépésem ügyét. Erre nincs szükség. Előszó vagyok s ennél fogva be sem várva a velem való érintkezést nyilatkozom és pedig úgy, hogy a balpártnak több tagja nem vagyok; kiléptem a pártból. Először már a múlt héten, utoljára hétfőn, mikor Farkasházyt megbiz-

tam, hogy hossa tudomástokra kilépésemet. Megiörtént ez vagy sem, nem érdekel; ha nem történt meg, újból bejelentem.

— Indokalmat, ha kíváncsiak vagytok, megolvashatjátok: A balpárt alakulásánál s szempont vezetett bennünket. 1. Fenntartani a függetlenségi eszmét; ez nem sikerült. Ezt nem hiszi el az ország már Kossuthnak és Apponynak sem. 2. Megcsinálni a magyarság erőteljes szervezetét. Ezzel megpróbálkoztam, de egyiknek-másiknak sohasem tettem, amit csíndltam. 3. A pártélet után a szociális haladásnak és gazdasági életünknek előrevitele. Erre nem is konyitítottam, éppugy mint a nagy függetlenségi párt sem. Ezzel szerény nézetem szerint megszűnt a mi létjogosultságunk. Hosszjárult ezekhez a belső egyetértés hiánya is és még utoljára a választás-reform. Ez az utóbbi az elcsúszk léteit támadja meg. Az ellene való harchoz ember kell. Mi kevesen vagyunk és erőtlenek. Ezért indítványoztam az elcsúszkkel való szövetségünket. Ez nem jelentett volna fuslót, csak az együttes munkára való szövetségést. Ezt is lehetett kifogásolni, de helyette akkor jobbat kellett volna ajánlani. Ehelyett csak gáncsoskodást és nyilatkozásait tapasztaltam, sőt még egyebet is. Eagem egyik másik közületek úgy tüntetett fel, mint aki pártállásokat változtatnék, pláne mások javára dolgoznék. Ezzel el lett végve köztünk az utolsó fonál. Megerősödött elhatározásom azszal, hogy egy teszer szolgálatot nektek és az országnak is, ha ügyeitekkel többé nem törődöm.

Lengyel e levelén kívül egy másik, kedvesebb levelet is kapott ma a balpárt. Mocsary Lajos irt a pártnak üdvözölve azt, hogy a tiszta függetlenségi elvek megtartásával meghiúsította az egyesülés létrejövetelét.

ÖSSZETÜZÉS

György herceg és belgrádi követünk között.

Affér a köszönés miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 21.

A balkáni veszedelem miatt uralkodó általános idegességre jellemző az az affér, melynek híre most Belgrádból érkezik. A szerbek ifju krakéler trónörököse tegnap ismét hozzá méltó viselkedésre ragadtatta el magát. Belgrádi követünk, Forgách gróf, az utcán nem ismerte fel ő fenségét, mire ez a legsértőbb modorban vonta kérdőre, sőt nagy tömeg szemeláttára hátat fordított az osztrák-magyar monarchia nagykövetének. Ezt a viselkedést most hivatalosan szépíteni akarják, sőt egyenesen leakarják tagadni annak megtörténtét. Ezzel azonban aligha van még elintézve az affér, melynek alighanem diplomáciai folytatása lesz. Hiszen 1870-ben, mikor Vilmos porosz király Emsben hátat fordított Benedetti francia nagykövetnek, ez casus belli volt Franciaország és Poroszország közt.

Az afférről és a hivatalos szépítgetésről itt következik távirati tudósításunk:

Az összetűzés.

Először a belgrádi „Politika“ jelentette az esetet. György herceg trónörökös tegnap délután gyalog indult el a konakból. Utközben találkozott Forgách gróf követünkkel. Forgách gróf nem ismervén fel a trónörököst, köszönés nélkül ment el mellette, mire ez megállt és kihívó hangon szólt követünkhöz:

— Ugy látszik, ön nem akar engem feismerni?

Forgách gróf udvariasan kalapját emelve, bocsánatot akart kérni a trónörököstől, hogy nem ismerte fel, de György herceg sarkon fordult és faképnél hagyta a követet.

A szerb kormány a konfliktusról

A szerb kormány e jelentés után a következő hivatalos kommunikét adta ki:

A „Politika“ tendenciozusan elferdített tudósításából mindössze annyi az igazság, hogy Forgách gróf, aki nevével az utca egyik oldalán sétált, nem látta a tulsó oldalon sétáló trónörököst. Ez udvariasan köszöntötte a követet s ezáltal felkelte Forgách figyelmét, aki viszonzta a köszönést.

Más, szintén szerb részről így adják elő a tényállást:

Forgách gróf tegnap délután a konak előtt sétált feleségével a szerb főváros utcáin. A gróf az egyes nevezetességeket magyarázta feleségének. Beszélgetésbe merülve haladt a grófi pár és ekkor történt, hogy a gróf nem vette észre a tulsó oldalon haladó trónörököst. A trónörökös észrevette a gróft és barátságosan üdvözölte.

— Bon jour Monsieur le Comte!

Forgách gróf csak most vette észre a trónörököst és kalapját mélyen leemelve így szólt:

— Bon jour Monsieur le Prince!

A kölcsönös üdvözlés után a trónörökös és a követ tovább haladtak. Nem

Igaz, hogy a trónörökös durván a követre támadt volna, majd hátat fordított volna neki. Semmiféle konfliktus nem történt, mindössze az udvari etiketellenes dolog történt, mert a trónörökös megelőzte a gróft a köszöntésben. Tekintve viszont, hogy a gróf feleségével sétált, valószínű, hogy a trónörökös tisztán udvariasaságból köszöntötte a grófi párt. Így természetesen eszik az a hír is, hogy Forgách bocsánatot kért a hercegtől. A jelenetnek a konak előtt járók közül sokan szemtanui voltak és valószínű, hogy a „Politika“ informátora erősen kiszínezve mondta el a teljesen jelentéktelenül lefolyt jelenetet, mely egyáltalában nem hozta hullámvázba a belgrádi kedélyeket.

A „VAN, DE NINCS“ KONVIKTUS.

Bonyodalmak egy aradi palota körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

A „van de nincs“ aradi palota, az Aradvidéki Tanítóegyesület konviktusa, amely a Maros parton díszesleg. Jó Kovács Vince, amikor évek előtt a felszentelési ünnepség körül buzgózkodott, nem gondolta volna, hogy az urnak 1908. esztendejében a „van de nincs“ jelszoval fogják megtisztelni ezt a szép palotát.

Ne ráncolja össze a homlokát Kovács Vince, nemcsak az ujságok tüntetik el a föld színéről a konviktust. Arad város különféle hatóságai konstatálják róla, hogy eltűnt, mintha valami földesuszamlás következtében sikkadt volna el.

Hogy a hatóság miképpen konstatálta a konviktus eltűnését, annak bonyodalmas körülményei vannak.

A város mérnöki hivatala utasítást kapott, hogy készítse el Arad legújabb térképét. Az inzellérek nagy cirklikkel nekifogtak és beosztották a várost. Egyszerre csak a homlokára csap Balcsó Antal:

— Ebbe alighanem belebődülünk — mondta kétségbeesve.

— Mi az kolléga? — tudakolta Herling.

— Nem tudom hova rajzoljuk az Aradvidéki Tanító egyesület konviktusát.

— Hát az Erzsébetkörútra.

— De hiszen az Apponyi körúton van.

— Dehogy.

Nem sokat vitatkoztak, hanem nyomban kimentek a konviktushoz és megnézték: voltaképpen hol van az a palota?

— Ezen a házon nincs szám, ez se nem az Erzsébet-körúthoz, se nem az Apponyi-körúthoz tartozik, — konstatálták. — Ez a két körút torkolatában fekszik.

Azonnal visszamentek a hivatalba és szomorúan jelentették Virágh Lajos főmérnöknek, hogy a konviktus palotája „van, de nincs“. Múltán egész körülsírták a térségre építették s nem illeszthető egyik körútra se, így hát nem tudják mit tévők legyenek vele. Virághnak elborult az arca és kijelentette:

— A tanács elé fogom vinni.

Es odavitte. Ott szintén borus felhököt vont ez a kérdés a különféle arcokra és szintén egyértelműleg kijelentették:

— A közgyűlés elé fogjuk vinni.

Időközben a városi térképek elkészültek — a konviktus nélkül. Hiszen nem tudták hová helyezni, mert annak a térnek, ahol áll, nincs neve. A sok városi házai bölcsnek azt a tanácsot adjuk, hogy ne sokat törjék a fejüket ezen a nehéz problémán, hanem írják a konviktusra ezt:

Kovács Vince-tér 1. szám.

Aki a fogházba vágyik.

Jelentkezett a merénylő aradi rendőr.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

A kriminalisztikának régóta elfogadott tétele, hogy a bűnesetek tél idején gyakoribbak, mint az év többi szakában. Ennek a különös jelenségnek egyebek között az az oka, hogy a szegénysorsu emberek, akiket a hideg évszak közeledte nyomorúsággal, nélkülözésekkel fenyeget, különösen apróbb-nagyobb lopások elkövetésével törekszenek arra, hogy az állam a jogrend megóvása címén börtönbe zárja őket. Ott tisztességes ellátásban részesülnek, ingyen van rendes kosztjuk és lakásuk körülbelül tavaszig, amikor könnyebbé válik számukra a megélhetés.

A Bandur Pál esete közel vonatkozásban van ezzel az okoskodással, csak az ő szomorú ügye mégis abban különbözik, hogy most, télen akarja leülni a büntetését, amely pedig még nem volt jogerős, mert hátra volt a Kuria döntése. De ő inkább visszavonta az ítélet ellen beadott semmisségi panaszát, mert a kemény tél közeledtével foglalkozás nélkül állott. Inkább bekínálkozott tehát a börtönbe.

Sokat foglalkoztak a lapok az ő bűnügyével. Bandur Pál, Arad városának közrendőre, 13 éves ember, háromszor ráírt a szeretőjére, Ram Katalinra, akitől más úton nem tudott megszabadulni, mert a leány halállal fenyegette, ha hü len less hozzá. Az aradi esküdt-bíróság ez év november harmadikán erős felindulásban elkövetett súlyos testi sértés miatt el is ítélte Bandurt hat havi börtönre. Védője, Krenner Zoltán az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be s egyuttal kérte Bandur szabadlábra helyezését, amit a bíróság el is rendelt.

Bandur a fogházból kiszabadulva állás után nézett. A rendőrséghez vissza többé nem juthatott, tehát valami más foglalkozást kellett keresnie. Keresett is nephosszat két héten keresztül, de nem talált. A jószívű emberek sajnálkoztak rajta, de kenyeret nem adtak neki. Egy helyen kaphatott volna alkalmazást, de csak úgy, ha egy teljes évre beszegődik. Ezt nem merte megtenni, mert attól tartott, hogy időközben, egy két három hónap múlva visszaérkezik az ügy a kuriatól s akkor neki esetleg be kell vonulnia a törvényszék börtönébe. Ezt az állást nem vállalta, ideiglenes alkalmazást pedig sehol sem kapott.

Ma azután mást határozott. Felhagyott a szolgálat kereséssel és felment Krenner dt. hoz:

— Ugyvéd ur, vonja vissza azt a felebbesítést, hadd legyen a törvényszék ítélete jogerős. Állást hiába keresem, itt a tél és nekem nincsen kenyerem. Inkább kitöltöm most a büntetésemet. A börtönben meleg van és jó ellátást kapok.

— Az ügyvéd is kénytelen volt átlátni a szegény Bandur szavainak kemény igasságát s írásban jelentette be a törvényszéknek, hogy a semmisségi panaszt visszavonja. Bandur pedig az ügyészégre ment és jelentkezett a büntetésének kitöltése végett. Mert a társadalom kényörtelen, de az állam irgalmas és szeretettel fogadja be börtönébe a megtévedt, bűnös embereket.

TANÚGY.

(—) Magánvizsgálatok. A karácsonyi magánvizsgálatok az aradi polgári leányiskolában december hó 23 án, az aradi polgári fiúiskolá-

deceMBER hó 22-én tartatnak meg. A magánvizsgálat engedélyezése iránti kérvények mindkét helyen december hó 2-ig fogadtatnak el.

A városatyaválasztások.

Két kerület, három mandátum, négy jelölt.

Arad, november 21.

A fényes táncmulatság után a morzsából: olyan a tavalyi, ép most egy éve esett nagy harc után a pótválasztás, amely Arad két kerületébe egy kis pezsdülést visz. Mindössze három mandátumról van szó s ha küzdelem folyik is a birtokáért, a fogadókat és találgatókat hidegen hagyják az eshetőségek.

A jelöltek személye teszi érdekessé a pótválasztást; négy jelölt neve, akik a legtöbb reménnyel várhatják a négy órakor kezdődő szavazatszámolás eredményét. A négy közül három biztosan városatya lesz, egy pedig biztosan elbukik. Hogy melyik lesz a három és melyik lesz az egy, azt ma nem tudni. De akármelyik lesz az egy, — föltétlenül kár, mert mind a négy alkalmas és méltó arra, hogy a város politikájában részt vegyen.

A harmadik kerületben ifj. *Vajassy* Lajos dr., a kereskedelmi és iparkamara titkárának jelöltsége kelt igazi érdeklődést. A törvényhatóságnak egyik legértelmesebbje lesz, akinek tehetségét, nagy készütségét a fiatalok ambíciói teszik a városi közélet gyümölcsöző tökéjévé. Az ő megválasztatása visszatérés a torony alá; rövid idő előtt, mint fogalmazó és az iparügyosztály vezetője ment el és a közgyűlési terembe, mint városatya jön vissza.

A negyedik kerület két mandátumának eshetősége három jelölt körül hullámszik. Ez a három: *Szabó* Zoltán, *Fuchs* Ignác és *Szántay* Lajos.

Szabó Zoltán, nyugalmazott alezredes, az aradhegyaljai szőlő gazdáknak buzgó, invenciózus vezére. Annak, a mivel a Hegyalja szőlőbirtokosai az ő munkájáért tartoznak, kis részét törleszti le a negyedik kerület, ha a törvényhatóságba választja, a hol a gazdasági kérdések kívánatossá is teszik az ő hozzáértését. *Szabó* ama kevesek közé tartozik, akik folytonosan, szakadatlanul dolgoznak, fáradoznak a közjó érdekében. Vele föltétlenül emelkedik a közgyűlési szintje, ami — őszintén szólva — kívánatos is.

Fuchs Ignác, a Neuman testvérek cég irodafőnöke, szerénysége mellett is ismert embere a város közéletének. Vasszorgalmu, széles gyakorlati tudásu ember s a mikor Arad a nagy gyáralapítások küszöbén áll, azoknak tervei foglalkozik, akkor neki, az ország egyik legnagyobb ipartelepe vezető tisztviselőjének föltétlenül hivatottsága van arra, hogy a törvényhatóság munkájában részt vegyen.

Szántay Lajos nem kisebb érdemű és kvalitásu ember az előbbieknél. A városnak több új épülete hirdeti az ő tehetségét, előkelő izlését és a jó izléssel bíró férfiaknak — ismerjük be, — nem igen van bővében a törvényhatóság.

Három új erővel frissül fel a városparlament. Egy kis új kedv, egy kevés ambíció jön be velük az oszlopos terembe s talán új, jobb munkára noszogatja azokat, akik egy esztendő előtt voltak újak, de a kiket a torony alatti penész egy év alatt is megvénytett.

Kivülük még forgalomba van néhány név is: a harmadik kerületben *Szabó* József építő, a negyedik kerületben pedig *D. Szabó* Mihály. Hogy nekik milyen kilátásaik vannak? Azt hisszük, még ők se mondhatják rózsásoknak...

HÁBORUS KÉSZÜLŐDÉSEK.

Csendes toborzás. — Parlamenti körök a háborúról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 21.

Kissé kevesebb zajjal, de teljes erővel készül Szerbia a monarchia elleni háborúra. Montenegró kivül most már Törökországot is szövetségébe akarja vonni, ami azonban aligha fog sikerülni. Törökország sokkal többet kockáztat egy esetleges háborúval, mint Szerbia és ezért alighanem megelégszik az uszító szerepével.

A harci készülődésekről és a külhatalmak állásfoglalásáról alább adjuk táviratainkat. Itt megemlítjük még, hogy fővárosi politikai körökben biztosra veszik a balkáni háború kitörését, még pedig a tél folyamán.

Tudósításunk itt következik:

György herceg kocsija.

A Times jelenti Belgrádból: A szerb kormány egy londoni, párisi, berlini és pétervári képviselőihez intézett körlevélben ismétli a hatalmak előterjesztéseire adott választát és új panaszokkal áll elő Ausztria-Magyarország ellen, így többek közt nehezteli, hogy a szerb trónörökös kocsiját, amikor a trónörökös Pétervárra utazott, Bécsben feltartóztatták és a konak részére szánt árukat nem eresztették tovább. Feltartóztatták továbbá azt a vilamos órát, melyet a belgrádi pályaudvar részére rendeltek. Milovanovic nem megy Cettinjébe.

Erre vonatkozólag Bécsből ezeket jelentik:

A trónörökös kocsiját valóban visszatartották. Ennek oka az, hogy a szerb államvasutak igazgatósága emulasztotta az itteni igazgatóságot idején értesíteni, hogy a szerb udvari kocsit a bécsi gyorsvonathoz kell csatolni. Ez az értesítés a szerb trónörökössel egyszerre érkezett meg és az éjszakai pályaudvaron forgalmi technikai okok miatt lehetetlen volt az udvari kocsit a vonathoz csatolni s így a szerb trónörökös kénytelen volt utazását közönséges szalonkocsiban folytatni.

A harci készülődés.

Pétervárról táviratozzák: Változatlan erővel és lelkesedéssel folyik a toborzás a szerb háború céljaira. A toborzó irodában sok ezren jelentkeztek. *Novaja Vremja* szerb származásu lakói, akiknek ősei régen Magyarországból vándoroltak ki, lelkesen csatlakoztak a mozgalomhoz. A dalmatok közül is sokan irakoznak fel. A szerb zsinat az önkéntesen jelentkezők szüleihez köszönő levelet intézett.

Törökország is ellenünk?

Konstantinápolyból jelentik: *Novakovic* holnap visszautazik Belgrádba. *Novakovic* maga is elismeri, hogy eddig nem sikerült elérni mást, mint hogy üres ígéreteket kapott. Komoly támogatásra Szerbia Törökország részéről ugyilátszik nem számíthat.

Konstantinápolyból táviratozzák: Az új török bizottság Szerbiát háborúra izgatja, de ellenzi a Szerbiával és Montenegróval való véd- és dac-szövetség megkötését. Ennek a szövetségnek Ausztria-Magyarország elleni háború volna a következménye, ami

Törökországra nézve súlyos konzekvenciákkal járna; ellenben ha Szerbia a monarchiával való háborúban esetleg vereséget szenved, ezért csak néhány millió dinár kártérítést fog fizetni, mert Szerbia önállóságát a külföldi hatalmak megfogják védelmezni.

A monarchia és Oroszország.

Az orosz kormány jegyzékére, (mely tudvalevőleg az európai konferencia összehívására vonatkozott), végre választott Ausztria-Magyarország. A monarchia válasza bizonyára nagy fel-tűnést fog kelteni.

Az erről szóló távirat így szól:

Pétervár, nov. 21. Ausztria-Magyarország válasza a konferencia összehívására vonatkozólag ide már megérkezett. A külügyminis-teriummal összekötésben álló körök azt is állítják, hogy az osztrák jegyzék igen kedvezőlen benyomást tett illetékes körökben. Főre nem érthető módon jelentette ki a bécsi kabinet, hogy a konferencia eseménye csak akkor nyerhetné meg helyeslését, ha a konferencia tárgyalásai közül az annexió kérdését kikapcsolják. Oroszország a jövő hét elején fog válaszolni az osztrák jegyzékre. A külügyminis-ter környe-tében erősen hangnalyossák, hogy Ausztria-Magyarország csak három nappal az annexió végrehajtása előtt értesítette erről a tervéről Oroszországot.

Diplomáciai körökben most feszült érdeklődéssel várják, hogy mit fog válaszolni Oroszország az osztrák jegyzékre.

Angol hang a magyarokról.

Londonból jelentik: A Standard mai vezércikkében fejtegeti a monarchia külpolitikáját és azt mondja: Érdekes volna Magyarország igazi véleményét megtudni a monarchia külpolitikájáról. A lap kétségbe vonja, hogy ez Magyarországon osztatlan rokonszenyvel találkozik. A cikk ezután párhuzamot von a magyarországi és angolországi alkotmányos rezsim között.

Vámbéry Ármia a királynál.

Bécsből táviratozzák: Bizonyosan csak a beavatottak tudják, hogy ő Felsőége másodizben fogadta kihallgatáson *Vámbéry* Ármint, a nagyhirű magyar tudóst. És érdekes, hogy *Vámbéry*t, mint a Kelet leg-alaposabb ismerőjét, az angol külügyi hivatal ajánlotta a közös külügyi kormány figyelmébe. *Vámbéry* újabb meghívást kapott Bécsbe, ahonnan egyenesen Konstantinápolyba megy.

Az Aradi Közlöny fővárosi munkatársa ma a képviselőházban egy jól beavatott politikussal folytatott beszélgetést, aki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Szerbiával elkerülhetetlen a háború. A kormányhoz olyan jelentések érkeznek, amelyek Szerbia komoly készülődését bizonyítják. Teljesen bebizonyított dolog, hogy Szerbiába az utóbbi időben igen sok orosz tiszt érkezett, akik a bandák szervezését végzik. A határokon minden nap csempésznek át fegyvereket. A kormány azt is tudja, hogy Szerbia októberben gépfegyvereket kapott. A szerb nép hangulata olyan, hogy a dinasztia

NYILTTÉR.*

A fütési idény alkal-
mából ajánlunk:

Porosz Salon Kőszent,
Porosz Dió Pirszenet,
Porosz Légszesz Koks,
Zsilvölgyi Salon Kőszent.
Vasaláshoz darabos Bükkfaszenet

Ugy faszén, mint összes Kőszén és Koks
fajok Boros Béni-tér 2. sz. szételepünkön ros-
tálva, kő és pormentesen kezeltetnek. — Szál-
litmányainkat pontosan mérve, plombázott zsá-
kokban teljesítjük és csakis elősmert legjobb
elsőrendű minőséget szállítunk. Házhöz szállí-
tást saját kocsiainkkal eszközöljük. 3581

Szives megkereséseket Telefon sz. 139. vagy
Andrássy-ter 14. sz. üzletünkben kérünk.

Uj! Tűzgyújtás papir és lágyfa
nélkül „Lapidim“ tűzalá-
gyujtóval, 2 nagyságban, 1
csomag 10 drb. 20 és 30 fill. **Uj!**

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése
Arad, Andrássy-tér 14. szám.

Somatose
(Fleish-Eiweiss)
a legrövidebb idő alatt emeli az
eröt.
Kapható gyógytárakban és
droguerlákban. 5877

RÉTHY BÉLA
GYÓGYSZERÉSI
PÉMETEFÜZÜKORKÁ
BEKÉSCSABAN
ARA 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vasárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel
sok haszontalan utánzata van

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.**

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1908. november hó 21.

Keresünk:

Aradra: 2 fűszer szakmabeli segédet, 2
irodistanót és 1 egy-két évi gyakorlattal bíró
könyvelőt.

Vidékre: 1 gabonabevásárlót, 5 fűszer és
vegyes, 4 fűszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és di-
vat és 2 kézmű szakmabeli magyar, román és
részben német, tót és szerb nyelvismerettel
bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi
Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot
hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírás-
ban jártasak, 1 a kettős könyvvitelben jártas,
szorgalmas irodatisztet esti foglalkozásra, 1
pénztárosnőt, továbbá 3 fűszer és csemege, 4
vegyes, 2 kézmű, 2 divat, 1 rőfös, 2 rövid és
fűszer és 2 vas, szerszám és fűszer szakmabeli
segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor, titkár. 411 **Keppich Zsigmond,** igazgató.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER**
SAVANYÚVIZ

A dugó égetése a légutak
megbetegedésénél,
a garat és hörgők
hurutjánál, tüdő- és
mellhártya-gyulladásnál.

Sápkör
Vérszegénység

a leghatásosabban leküzdhető a
Guberforrás
vízével készült kúra által, mely könnyen emészt-
hető természetes ársón, vasas víz. Orvosi leg-
jobb ajánlva.

Kapható az összes gyógytárakban, drogeriák-
ban és ásványvíz-kereskedésekben. Békés-
ágyon.

**Steckenpferd-
Liliom-tejszappan**

a legkitűnőbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E.,
volt és marad a naponkint beérkező elismerő
levelek szerint a leghatásosabb gyógszappan
pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhan
tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80
fillerért kapható a gyógytárakban, droguerlákban,
illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben.

**A következő
ujdonságok
érkeztek**

KERPEL IZSÓ

**80,000 kötetes
kölcsonkönyvtárába:**

Tábori—Székely: A család Budapest, dr.
Gutki S: Az éjszakai Budapest, Bánó: Bolyon-
gásaim Amerikában, Jenovay: Vitorlakkal a
föld körül, Brehm Alfréd: Az állatok világa,
Faber: Egy szerzetes naplótöredéke, Stein Aurél:
Homokba temetett városok, Mikszáth: A Noszty
fiúk esete, Lőrinczy: A rétek lelke. Szini Gy.:
Lelki kalandok, Kober: Idegenek, Sas E.: Az
utolsó állomás, Szántó és Tábori: Nyomor és
bűn a gyermekvilágban, Borsszem Jankó nap-
tára 1909-re, Váradi Ant.: A néma bűn, Szé-
maházy I.: Estétől reggelig, Kabos E.: A jövő
fészke, Jób Dániel: Ifjúkor, Bársony: Tarka
mesék, Vándor I.: Ködkisasszony, Gál Margit:
A gépiro kisasszony, (Egy irodista leány
vallomása), Toby Ch.: A sárga veszedelem,
Williamson C. M.: Az én soffőr barátom.

Németben: Malot: Heimtlos, Artzibaschew:
Snarin. Horaung E. W.: Ein Dieb in der
Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch,
Saussay V.: Frauenärzte, Heimburg W.: über
steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische
Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen,
Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und
himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe,
Verloren Land, Höcker O.: Die verbotene Frucht,
Ballestrem: Die Dame in Gelb, May Karl: In
den Cordillern, Boy Ed I.: Ein Echo, Zobelitz:
Die Kinder des Herra von Harthausen, Wölfling-
Adam vic: Meine Memoiren, Stilgebauer E.: Das
Liebesnest, Conrad J.: Im Taifun, Böhme: Die
graue Strasse, Bernhard Marie: Vogel Phönix.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek ulak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsontárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsontári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy fizetenkint 14 fill.

Curtis: Sorentói emlék, Nádor: Kimegyek a
temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém. Kun-
kel: Nagysád akar tőlem kis babát? Ormay:
Dicsértessék... Ha te engem, — ha én
téged... Nincsen olyan barna leány...
Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malac.
Rubens: A hollandi leány, Haven: csavargó,
— Strauss O: A részeg leány, Haupt: Weibi,
Weibi, Hetényi: Montignoso, Lenár: Pikante-
rien, Baka-Baitz J: Roccoco, Rozsa és pillangó,
Baán: Gyónás.

A zenemű kölcsontár 5-ik pótljegyzéke is meg-
jelent és ingyen kapható.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.**

KERPEL IZSÓ,

401

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

**A tisztelt
hölgyközönséghez!**
**Az idei nagy
karácsonyi occasió**

már megkezdődött.

Egy selyem gyárnak

szébbnél-szebb mintákból álló teljes selyemkészletét sikerült **potom áron** megvenni, amelynek összes minőségeit kivétel nélkül

85 krajcárért árusítjuk el.

Továbbá:

Ajour japáni kaikis 85 kr.

Nehéz minőségű Tussar

(japáni nyers selyem) 98 „

Nehéz minőségű ruha

Louisienne 95 „

Nehéz minőségű ruha

Messaline 85 „

Angol bársony 75 kr. és feljebb

Suhogó cameleon elace 1-10kr.

Divatcikkek: Charmeuse, Meteor, Creppe és Ottoman

couleurt.

130 cm. széles valódi angol kabát-

sealskin 8 forintól kezdve.

Utazó és színházi echarpe 1

forint és feljebb.

Feltűnést kelt egy 2

méter hosszú chine csokros

chine echarpe drb. frt. 1-50

Szénásy, Hoffmann

és Társa

BUDAPEST,

csakis: IV., Bécsi-u. 4.

Mintákat kívánatra bérmentve küldünk.

Uj cipő raktár! Tartós munka!

Ha szép és tartós cipőt óhajt, úgy forduljon bizalommal

Weisz Márton

uri és női cipészhez,

Arad, Deák Ferenc-utca 4. szám,

ahol mindennemű saját készítésű uri, női, és gyermek cipők állandóan raktáron vannak s a lehető legjutányosabb árért beszerezhetők.

Megrendelések ugyanott a legpontosabban készülnek.

Egy próba vásárlás, illetve rendelés mindenkit meg fog győzni erről.

3316

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

20 évig voltam

cukorbeteg!

Véletlenül jutottam egy kitűnő szerhez, mely engem 6 hét alatt teljesen kigyógyított. Most ép olyan egészséges vagyok, mint azelőtt. Saját tapasztalatból ismerem a borzasztó betegség terjedését és elhatároztam magamat, mindazonon segíteni, akik drága pénzüket eddig haszontalan kurára pazarolták.

Biztos eredmény! Teljes gyógyulás 6 hét alatt! Elismert levelek százezrei! A legidültebb betegség is gyógyítható: Ja. Mannsfeld, Berlin, S. W. Fürbringerstrasse 16. — Magyar levelezés. 3592

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf

Igyvendől: 555

ARADON,

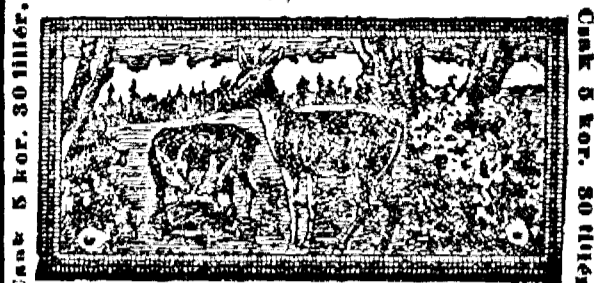
Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

Szőnyegnek verseny nélkül való áron közvetlen megszerzése.

A gödingi termelő- és kereskedelmi társaság (Produktiv- und Handels-Gesellschaft in Göding) közvetlenül a fagyasztóknak köldi elsőrangú diszszőnyeget vastag senilléből, mindkét oldalon egyforma, páratlanul kitűnő minőségben és csodálatos mintával, a megtévesztésig hasonlít a valódi smirnai kötött szőnyeghez, szintartásért jótállás

Fali szőnyeg senilléből 5 K 30 f.

100 cm. széles, 200 cm. hosszú.

A szoba legszebb ékessége, a legpraktikusabb ajándék.

Pompás perzsa minták, továbbá állatok, kutya, szarvas, őzesalád, oroszlan, hattyu, róka stb. Faliszőnyegek kivétel nélkül legelsőrangú minőségűek, a nedvesség nem hatolhat át rajtuk és a legjobb higiénikus védelem a meghülés ellen.

Elegans ágyelők

ugyanabból a kitűnő anyagból 1 kor. 60 fill. — Lambraken (ablakvédő), nagyon elegáns, bordó és oliv, 120 cm. széles, 140 cm. magas, igen elegáns bordúrel és rojtjal 5 kor. 50 fill.

Rendkívül finom szalonszőnyegek

a legelegánsabb perzsa és secessziós mintákban. 140 cm. széles, 200 cm. hosszú 7 K 150 cm. sz., 250 cm. h. 10 K 180 " " 270 " " 13 K 200 " " 300 " " 14 K

Minden megrendelő el lesz ragadtatva a minőségűtől.

Szétküldés utánvétellel. Meg nem felelés esetén szives kicserélés, vagy a pénz visszaküldése.

Produktiv. und Handels-Gesellschaft **Brammer & Stern** GÖDING Nr. 61. sz. (Morvaország.) — Számtalan elismerő irat. 5719

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényről, eszűnél és meghűléseknel, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmertetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. — Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

3137

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

311

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

BAKÁCS MIKSA angol női divattermék

a Minorita-palotában nyitotta meg. (Mezzanin.)

Negyedórán belül megszünteti a

Fejfájást

hirneves

Rozsnyai fejfájás elleni pastilla

1 darab 20 fillér. 6 darab ára 1 korona.

Páratlan hatású

gyomorerősítő-szer

a Rozsnyai-féle

Kárpáti gyomorcsepp.

Kapható csakis:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszerártervező

301

Arad, Szabadság-tér.

5704—1908. bjh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8982/223—1897. sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott, a „cselédme nedékház” létesítéséről, a nő cselédek jutalmazásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében minden év, tehát a folyó 1908. végével is „cselédjutalom” címén 400 koronát tevő 8 díj, és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

Ezen jutalomdíjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybeli vagy idegen illetőségű nő cselédek, kik kizárólag vagy főleg a házbeli vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad szab. kir. város törvényhatósági területén egy helyen és egy folytában legkevesebb 8 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cselédbeiratási díjakat pontosan megfizették.

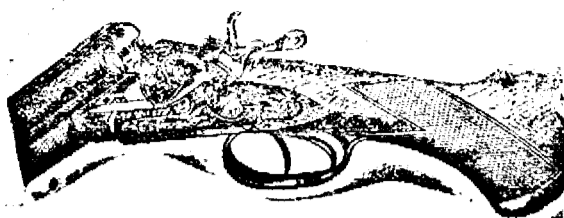
Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díjfizetését elrendelő szabályrendelet életbelépése előtti, vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba s azóta változatlanul mindig egy helyen szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazását megelőző szolgálati ideje be nem számítható. A szolgálati idő tartamába beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szűnt meg. A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik; elsőbbségben azok részesülnek tehát, kik: 1. egy helyen leghuzamosabb ideig szolgáltak, 2. egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. — Jutalomdíj elnyerése végett minden év december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy a gazda szonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyve és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni ahol ez iránt való kérése jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Később és időelőtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázók hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1908. évi november hó 17-én.

Sarlot,
főkapitány.

Városi és megyei telefon 663 szám.

Valódi
Nowotny féle
vadász-
fegyverek,
flobertek, pisz-
tyok, revolverek,

továbbá kitérő Gramophonok, hegedű és fuvó hangszerek, fényképkészülékek és párisi táv- és látcsövek, ugyszintén eredeti Heim-féle Meidinger kályhák készfűtés, vagy árfőlemelés nélkül csekély havi törlesztésre, megtekinthetők és rendelhetők 3367

Rudas Samu

bizományi irodájában, Asztalos Sándor-u. 10.

Kérjen árjegyzéket.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy

cser és bükk hasáb tűzifánkat

száraz minőségben, tömören kirakva, detailban fél öl (2 ürméter) mennyiségtől felfelé árusítjuk, minden fél öl tűzifához egy köteg puhafa alagyujtót szolgálunk ki díjmentesen.

Laendler Aladár

aradi gőzfűrészes és fakereskedése.

3575

487—1908. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi árvaházban 1909. évben szükséges kenyérszállítás biztosítására folyó évi november hó 30-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár kilogrammonként 38 fillér.

Bánatpénzül leteendő 200 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz bányompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1908. évi november hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék

Könyvkötészetünkben egy ügyes fia tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

751

Konyhák villák, szobák, szanatóriumok, kórházak, hotellek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kazánházak, templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem szétylem! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külsődi olismérő nyílásoknak. Bel- és külsődi szobákban. Száraz kitérés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 12/14.

Telefonszám: 561.

Költsévetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Megerkeztek az őszi divat újdonságok!

Brunner Béla

ari divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferry-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb kalapok, **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, harisnyák, sétabotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi sport és gyermek sapkáknál!

Divatújdonság francia és olasz illatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltnék.

Aki

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 271

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

Pokrócok

Nagy raktár mindennemű **lópokrócokban, erdélyi hosszúszórú pokrócokban, ágytakaró pokrócokban és finom angol ló-takarókban.** 3504

Legjutányosabb árak Erdélyi és bácskai iparáru raktár Reich B. Károly fia és Társa Andrassy tér 6. (Verbos ház.)

Értesítés I

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 33. szám alatt egy **előnyomda, himzés és fehérnemű varrodát** nyitottam, ahol is elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, melyeket a legdiszesebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett készítem.

Tisztelettel 3521

VAJDA JÁNOSNÉ.

Hímző fehérnemű varróleányok felvételnek.

POROSZ KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

blombázott zsákokban,
ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN
házhoz szállítva legolcsóbban kapható
ALTMANN EDE-nél
Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.
Telefon 46. 451 Telefon 46.

Művészi Aradon

Ajánlom!
a legdivatosabb és legtartósabb loden és bársony **őszi kalapokat** páratlan olcsó árak mellett.

Kisakaratlanban is kaphatók a legdivatosabb és legtartósabb loden és bársony kalapok.

A jó sárczipő
az egészség fenntartója.
Kapható nálam eredeti angol gyártmányban.

171

DEPILLOR HAJVESZTÓ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövekedés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. **Ára utasítással 1 korona.**

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. **Ára utasítással 70 fillér.** Ovakodjunk az utánszatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai Gummi-óvszer

= NEVER. =
6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában 241
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

150.000 korona vagyonnal

biró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjet keres. Azonkívül még több száz vagyonos parthie előjegyzésben, úgy hogy minden igénynek bármikor megfelelhettünk. Forduljon minden házassulandó Schlesinger céghez, Berlin 18. 2498

Paladics György

épület- és butorasztalos

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 38. szám alatt egy

épület- és butorasztalos

műhelyt nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Épület, butor, portál- és iroda-be rendezések a legszebb kivitelben a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel 3386

Paladics György,

épület- és butorasztalos.

Kiadó uri lakás.

Szabadság-tér 3. sz. ház II. emeletén **hat szoba**, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra és cselédszobából álló lakás kiadó.

A lakás teljesen renováltatik, bérlő ez alkalommal való kívánságai a lehetőséghez képest figyelembe vétetnek.

Esetleg 3 udvari szobával a lakás megnagyobbítható. 3561

Bővebbet

Fodor és Reisinger

mérnökök irodájában.

Üzlet- és korcsma-helyiség

Nagyhalmágyon, az állomás mellett szabad kézből, előnyös feltételek mellett

eladó.

Czím: 3576

Grünwald Ferenc,

kádármester Arad, Magyar-u. 25.

Egy proba mindenkit meggyőz arról,

hogy a **legszébb fehér arcot és kezet** csak a már 15 év óta általánosan közkedveltségnek örvendő és ártalmatlan **Kárpáti-féle**

Benzoe-Tejcréme

használata által lehet elérni, mely eltünteti egy felnőttéknél, mint gyermekeknél szeplőt és minden arctisztatlanságokat, fagyást és bőrbetegségeket. — **Zsirtalan, ideális szépítőszert.** 1 adag 1 korona, mely 2 hónapra elegendő. Kapható a feltaláló **Kárpáti János Gyógyszertárában Arad, Boros Béni-tér 15. sz.** — Továbbá droguériákban.

Csak akkor valódi, ha az itt látható védjeggyel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk.

XXVII-ik magyar királyi

Jótekonyczélú államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélúakra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak 1969 nyereménye 365,000 korona összegben készpénzben

Főnyeremény 150,000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény	20,000 kor.	10 nyeremény &	1,000 kor.
1	10,000 .	150	100 .
1	5,000 .	300	50 .
5 nyeremény &	2,000 .	1500	20 .
		10000	10 .

Huzás visszavonhatatlanul 1908. december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánybázisokban és váltó-üzletben. 5834

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásvak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljön!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza, U. Kosuth Pál, Ring Lajos, Rozsnyay J. örök., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán Gyógyszertárakban, Vojtek és Weisz droguériáknál.

Győrökön: Masznyik Dániel Gyógyszertárában.

Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos Gyógyszertárában.

Ó-Pécskán: Rokszin János Gyógyszertárában.

Simándon: Csiky Lukács Gyógyszertárában.

Szilváson: Furedy Ede örök. Gyógyszertárában.

5721

Fa és faszén eladás!

Nagyvárad-ut 3. szám alatt

(Hidvéghy Pál kocsijáros-réle házban)

mai napon megnyitottam a saját termésemű **apritott, felvágott,**

mindennemű

faeladásom.

Tisztelettel kérem a tisztelt vevő közönség becses pártfogását

Novák Péter

földbirtokos.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

lemert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Valódi
OROSZ ÉS CHINAI TEÁK.

Legfinomabb

1331

ANGOL RUMOK.

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

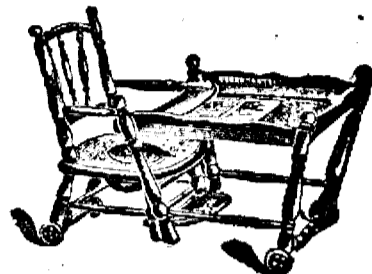
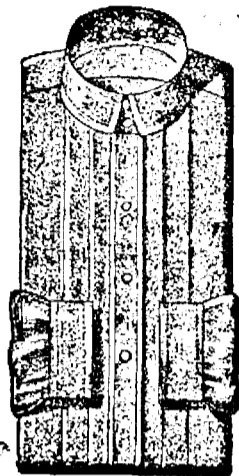
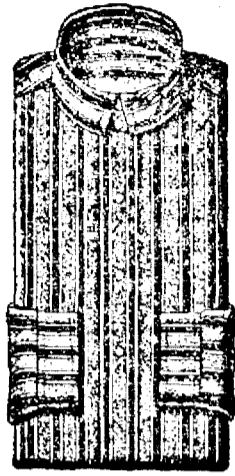
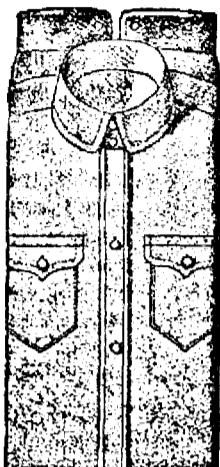
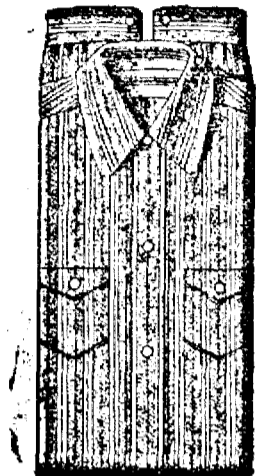
— Városi és megyei telefon szám 455. —

FISCHER nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

1101

— Elismert legolcsóbb bevásárlási forrás. —

Szabadalmazott gyermek szék, kocsizék. Üzemkódó zárszerkezettel! Erős és tartós bükkfából, finoman fényesen lakkolva, szorosan megéltével mint tökéletes és mint legelőször! Állalathatá. Súlyja 1 1/2 kg.

Férfi és fiu nyári ing 99 forint —.99 kr.

Jó mosó Levantia férfi Sport ing frt. 1.25.

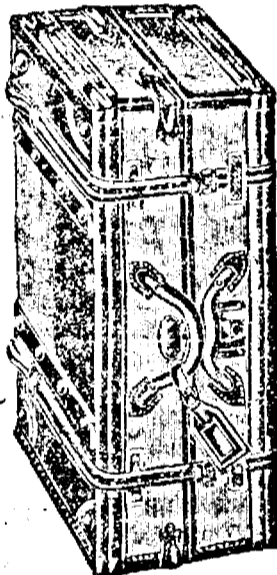
Elegáns divatos francia Batist férfi Sport ing frt. 1.50.

Valódi angol Saphier férfi sport ing frt. 1.75.

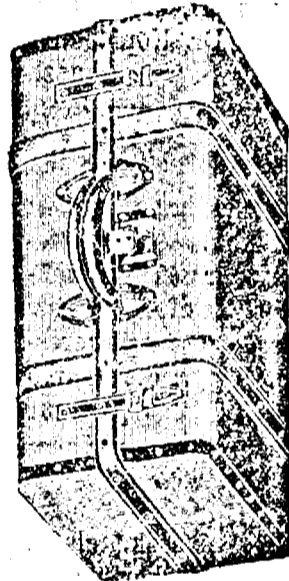
Szabadalmazott gyermek Reformszék. nélkülözhetetlen minden gyermeknél. Ara frt. 6.50, 7.50, 8.50.

Elegáns Princess Gyermekkosci frt. 15.—, 17.—, 19.—, 25.—, 30.—.

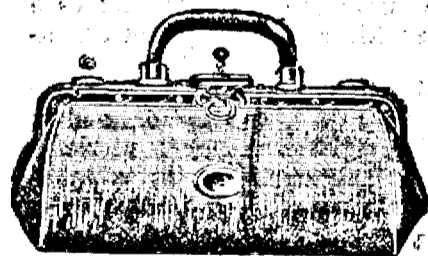
Utazó Bőrönd, finom vitorlavászonból vagy fekete műbőrönből frt. 4.50, 5.50, 6.10

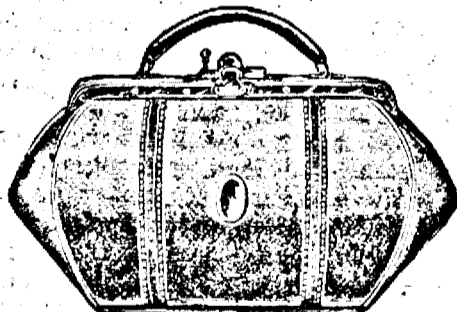
Utazó kofe barna vagy fekete bőr vászonból frt. 1.50, 2.50, 3.50 f.

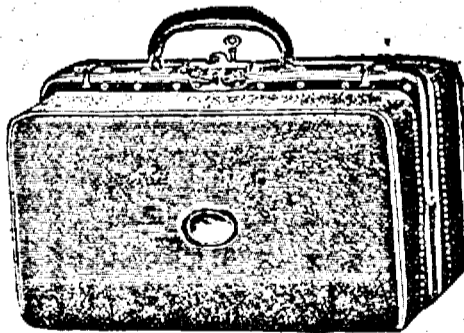
Gyermekkosci nagy választékban frt. 5.—, 6.50, 7.50, 8.50.

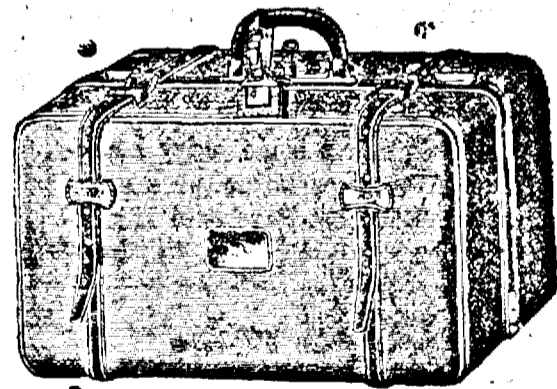
Kézi aktatáska frt. 2.25, 3.50, 4.50.

Bőr utánzat utazó kézi táska, frt. 1.—, 1.25, 1.50, 1.75.

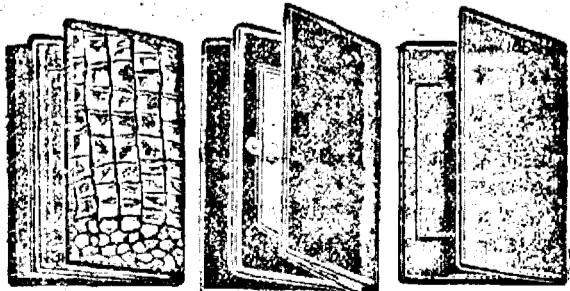
Fekete bőr utazó kézi táska frt. 2.50, 3.50, 4.50, 5.50.

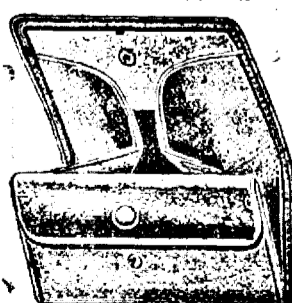
Finom barna, valódi bőr kézi utazótáska elegáns kivitelben frt. 5-től 15-ig.

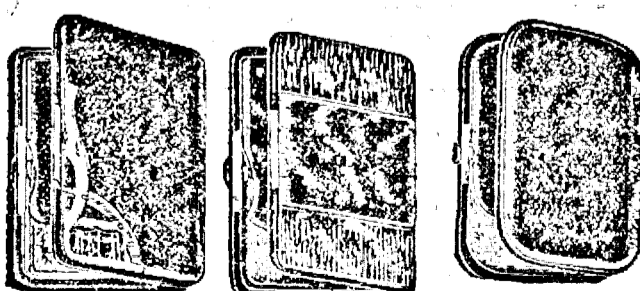
Nagyválaszték női kezítésekben frt. —.50, 1.150, 5.—

Zseb névjegy és papír pénztárcák valódi bőrből —.50, —.75 kr., frt. 1.—, 1.50, 2.—

Valódi bőr zsebpénztárcák frt. —.50, —.75, 1.—, 1.50-ig.

Nagy választék valódi bőr cigarettá-, szivar- és dohánytárcákban frt. —.50, —.75, 1.—, 1.50, 2-ig.

Vidéki rendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Arad, II. nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.